

zadaný Saským státním ministerstvem hospodářství a práce

Posuzování vlivu koncepce na životní prostředí (SEA) programu
„Ziel 3/Cíl 3 - Přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Sasko
a Českou republikou“ v dotačním období 2007 - 2013

Zpráva o stavu životního prostředí - stav k 12. prosinci 2006

Zakázka: 0.0449726.001

"PricewaterhouseCoopers" refers to the network of member firms of PricewaterhouseCoopers International Limited, each of which is a separate and independent legal entity.

PricewaterhouseCoopers Aktiengesellschaft Wirtschaftsprüfungsgesellschaft je členkou samostatných, právně nezávislých a pod PricewaterhouseCoopers International Limited kooperujících členských firem mezinárodní sítě PricewaterhouseCoopers.

Obsah	Strana
A. Zpráva o stavu životního prostředí v rámci posuzování vlivu koncepce na životní prostředí	5
I. Stručný nástin obsahu programového dokumentu a jeho vztah k jiným relevantním plánům a programům.....	5
II. Současný stav životního prostředí a vývoj při neuskutečnění programu Ziel 3/Cíl 3.....	8
1. Popis současného stavu životního prostředí v sasko-českém dotačním území	8
2. Předpokládaný vývoj stavu životního prostředí při neuskutečnění programu Ziel 3/Cíl 3.....	11
III. Ukazatele životního prostředí a relevantní ekologické problémy v dotačním území	15
IV. Relevantní cíle ochrany životního prostředí.....	16
1. Relevantní cíle ochrany životního prostředí pro plánování programu.....	16
2. Zahrnutí cílů ochrany životního prostředí do plánování programu.....	22
V. Předpokládané významné vlivy na životní prostředí.....	22
VI. Plánovaná opatření k zamezení, snížení nebo vyrovnaní výrazných negativních dopadů na životní prostředí.....	42
VII. Prověřované alternativy a postupy u SEA.....	45
1. Prověřované projektové alternativy	45
2. Postup při provádění SEA.....	45
VIII. Plánovaná monitorovací opatření.....	46
IX. Netechnický souhrn.....	48
B. Příloha	52
C. Seznam pramenů	64
I. Publikace.....	64
II. Internet.....	65

Seznam zkratek

CO ₂	oxid uhličitý
dB(A)	hladina akustického tlaku
EIA	hodnocení vlivu na životní prostředí
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EU15	členské státy EU před rozšířením EU na východ
ha	hektar
HDP	Hrubý domácí produkt
IfS	Institut für Stadtforschung und Strukturpolitik GmbH (Ústav pro urbanistický výzkum a strukturální politiku s.r.o.)
m / m ³	metr / krychlový metr
Mg	hořčík
mil.	miliony
NH ₃	amoniak
NO _x	oxidy dusíku
p.a.	per annum
PM 10	prašný aerosol
PwC	PricewaterhouseCoopers Aktiengesellschaft Wirtschaftsprüfungsgesellschaft (Akciová společnost Auditorská společnost)
ROP	Regionální operační program
SMUL	Saské státní ministerstvo životního prostředí a zemědělství
SMWA	Saské státní ministerstvo hospodářství a práce
SO ₂	oxid siřičitý
SEA	Posuzování vlivu koncepce na životní prostředí
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats
t	metrická tuna
ZPRÚ	Zemský plán rozvoje území 2003

A. Zpráva o stavu životního prostředí v rámci posuzování vlivu koncepce na životní prostředí

I. Stručný nástin obsahu programového dokumentu a jeho vztah k jiným relevantním plánům a programům

1. Program "Ziel 3/Cíl 3 - Podpora přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou" sleduje nadřazený cíl udržitelného územního rozvoje prostřednictvím podpory přeshraničních hospodářských, sociálních a ekologických aktivit. K dosažení tohoto nadřazeného cíle přitom slouží tři strategické cíle. Tyto tři strategické cíle se zase odrážejí ve třech prioritních osách programového dokumentu (viz vyobrazení 1).

Strategický cíl	Prioritní osa
Rozvoj společenských výchozích podmínek v dotačním území na základě společného působení	Prioritní osa 1: Rozvoj společenských rámcových podmínek v dotačním území
Vytváření trvalých kooperačních struktur s přímým hospodářským zaměřením	Prioritní osa 2: Rozvoj hospodářství a cestovního ruchu
Vytváření trvalých kooperačních struktur s nepřímým hospodářským zaměřením	Prioritní osa 3: Zlepšování situace přírody a životního prostředí

Vyobrazení 1: Strategické cíle a prioritní osy¹

Docílením vytčených strategických cílů se má zlepšit socioekonomická situace v dotačním území. Prioritní osy a jejich obsahová ztvárnění v různých oblastech podpory (viz vyobrazení 2; přespříští strana) se přitom řídí výsledky socioekonomické analýzy a SWOT analýzy provedené v rámci ex-ante evaluace.

2. Co se týká vztahu tohoto dotačního programu k jiným relevantním plánům nebo programům, mohlo by v dotačním území dojít k účinnému doplňování při stanovení cílů a realizaci projektů především s následujícími plány a programy:
  - Operační programy Svobodného státu Sasko a České republiky pro Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)
  - Operační programy Svobodného státu Sasko a České republiky pro Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)

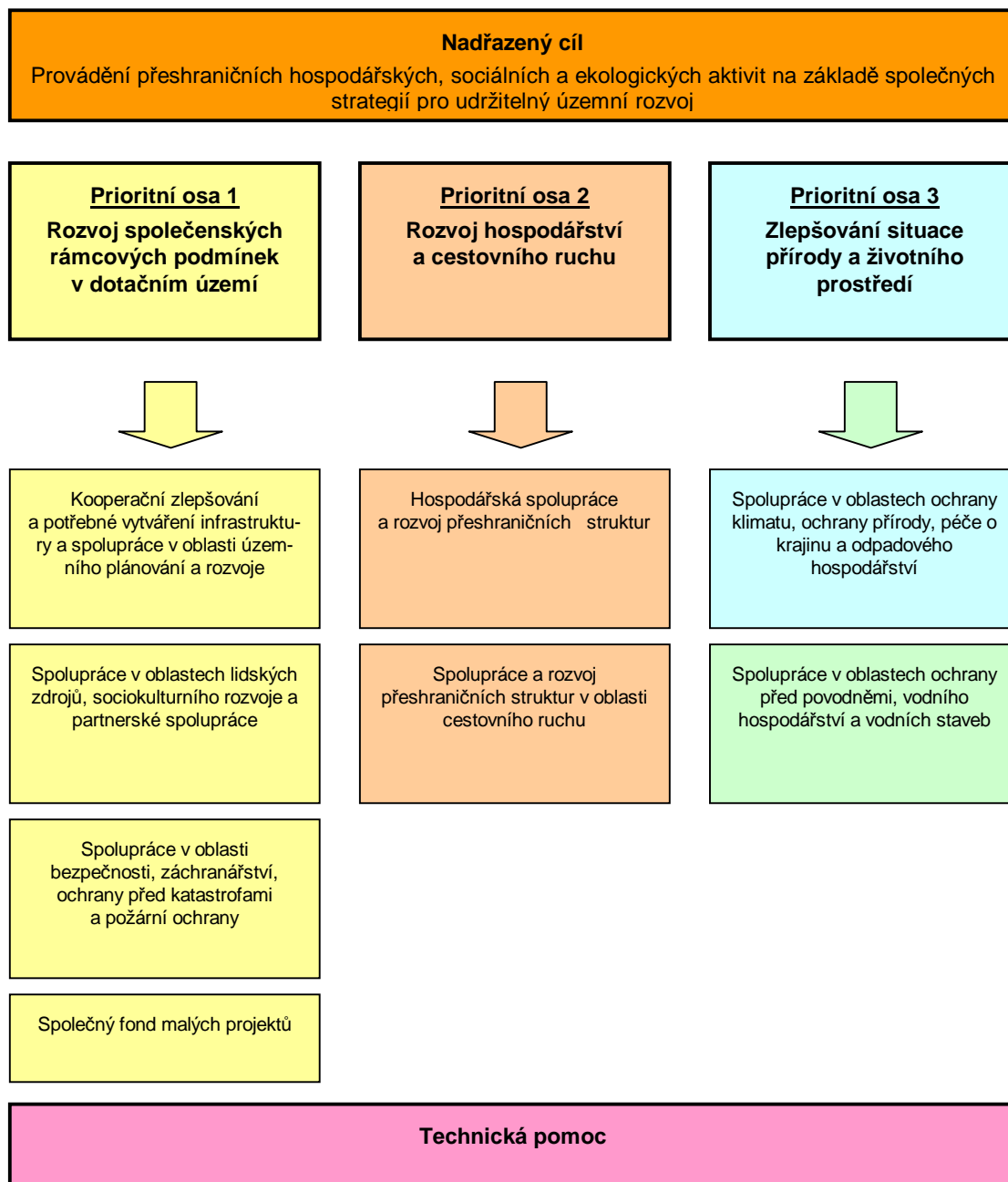
¹ Zdroj: Kapitola 3 programového dokumentu

- Operační programy Svobodného státu Sasko a České republiky pro Evropský sociální fond (ESF)
  - Program přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Sasko a Polskou republikou v rámci cíle „Evropská územní spolupráce“, protože se dotační území obou programů v okresech Oberlausitz (Horní Lužice) a Löbau-Zittau, jakož i ve městě Görlitz (Zhořelec), které tvoří samostatný správní obvod, překrývají
  - Program přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Bavorsko a Českou republikou, k překrývání dochází v Karlovarském kraji
  - Program přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Polskou republikou, k překrývání dochází v Libereckém kraji
  - Zemský plán rozvoje území Saska ("ZPRÚ")¹ a Národní strategický plán rozvoje území České republiky
  - Regionální operační programy ("ROP") kohezních regionů Severovýchod a Severozápad v České republice
3. Zejména na základě horizontálního charakteru programu Ziel 3/Cíl 3 by mohly mít různé jiné národní a regionální plány a programy doplňkový účinek, přičemž přeshraniční spolupráce však zároveň představuje také zvláštnost tohoto programu. Shora zmíněné plány a programy přitom zčásti sledují stejné, resp. komplementární cíle, spočívající částečně také v oblastech relevantních pro životní prostředí². Obzvláště různé programy v rámci Evropské územní spolupráce by se mohly na základě podporovaných infrastrukturních opatření projevit na přirozeném životním prostředí. Stejně tak lze u aktivit v rámci ERDF a českých ROP zásadně vycházet z komplementárních a kumulativních dopadů na životní prostředí v důsledku různých opatření, například v oblastech dopravy, rozvoje cestovního ruchu a rozvoje venkova a měst. Na závěr je nutno konstatovat, že kromě uvedených bodů existuje zásadní koherence s národními a evropskými zásadami environmentální politiky.

---

¹ ZPRÚ 2003 není v užším slova smyslu plánem, ale tvoří podklad pro výběr příslušných projektů.

² Na tomto místě jsou zkoumány pouze aspekty koherence těchto plánů a programů relevantní pro životní prostředí; ohledně komplexního vysvětlení koherence s národními politikami a politikami Společenství se odkazuje na kapitulu 3.3 programového dokumentu.

Vyobrazení 2: Obsahová realizace prioritních os¹¹ Zdroj: Kapitola 3 programového dokumentu

II. Současný stav životního prostředí a vývoj při neuskutečnění programu Ziel 3/Cíl 3

1. Popis současného stavu životního prostředí v sasko-českém dotačním území

4. Životní prostředí v dotačním území sasko-českého programu Ziel 3/Cíl 3 vykazuje ekologické škody v různých chráněných složkách, mimo jiné v důsledku zdejších průmyslových zařízení a těžby surovin (především hnědé uhlí a uran). V této části bude na základě příslušných ukazatelů dále objasněn stav životního prostředí a jeho budoucí vývoj.
5. **Kvalita vody** se v celém dotačním území ve srovnání s posledními desetiletími zlepšila. Tak vzrostl v letech 1994 až 2000 podíl saských úseků vodních toků zatížených mírně (třída jakosti vod II ze IV) nebo méně z 32 % na 73,7 %¹. V českém území se kvalita povrchových vod v minulých letech silně zlepšila především v důsledku uzavření a modernizace průmyslových zařízení a jen malá část vodních toků v české části dotačního území je ještě stále silně znečištěna a musí být zařazena do nejnižších tříd jakosti vod². Důkazem pozitivních vývojových tendencí v saských vodních tocích je zvýšení druhové rozmanitosti³, příkladně symbolizované opětovným usazením lososů v Labi. Stupeň napojení saského obyvatelstva na komunální čistírny odpadních vod se v letech 1990 až 2004 zvýšil o 24 procentních bodů na přibližně 80 %; v České republice činil stupeň napojení v roce 2003 77,7 %⁴. V důsledku zavedení biologického čištění odpadních vod téměř do všech čistíren a rostoucího vybavení velkých zařízení třetím stupněm čištění (eliminace živin) mohlo být zatížení vodních toků komunálními čistírnami odpadních vod systematicky zredukováno. Další opatření jsou plánována celoplošně⁵. V Sasku⁶ může být zařazeno jen ještě zhruba 11 % úseků vodních toků do tříd kvality struktury vodních toků 1 a 2 (tzn. nezměněny nebo málo změněny), a je tak schopno udržet v tocích a podél toků procesy s vlastní dynamikou. Vývoj kvality podzemní vody, která bude ještě dlouho trpět starými zátěžemi jako intenzivním hnojením a těžbou hnědého uhlí, je nutno sledovat kriticky, neboť v roce 2001 vykazovala ještě jedna pětina

¹ www.smul.sachsen.de

² MoE 2005

³ Iniciativa Společenství Interreg III A Aktualizace poločasového hodnocení Závěrečná zpráva

⁴ OECD 2005

⁵ www.smul.sachsen.de

⁶ Pro Českou republiku nejsou v současné době k dispozici ještě žádné zajištěné statistiky, avšak v důsledku stavebních změn na povrchových vodních tocích je situace pravděpodobně podobná jako v Sasku.

všech saských měřicích stanic obsahy dusičnanů přesahující mezní hodnoty Směrnice EU č. 80/773¹. V Česku se používání hnojiv a pesticidů v letech 1998 až 2005 dále zvýšilo, zůstalo však pod průměrem EU15².

6. V této souvislosti je nutno také zmínit procentuální plošné podíly s překročením kritických mezí zatížení – tak zvané "critical loads" – pro eutrofizující **dusík** z mokřých a suchých zdrojů. Pozvolna klesají, avšak s 97 %³ přesto ještě představují centrální ekologický problém. Aby se mohl ekologický systém trvale zotavit, musí dojít k dalšímu snížení emisí dusíku.
7. Prozatím je nutno pozitivně hodnotit dosud rekultivovanou plochu povrchových dolů, která činí 63 % **plochy využívané** hnědouhelnými doly, a tato tendence stoupá⁴. Nadále je ohroženo s hruba 600.000 hektary 50 % - 60 % zemědělské užitkové plochy Saska erozí⁵. Obecně však má chráněná složka „půda“ v současné době prospěch z konjunkturálně podmíněného poklesu denní spotřeby plochy (osídlování, doprava), která je většinou doprovázena zábořem půdy. Také je zde nutno uvést, že téměř 4 % územní plochy Saska jsou využívána pro dopravní plochy. I přes již velmi hustou dopravní síť v Sasku je přitom celkový podíl dopravní plochy ve srovnání s německým průměrem ale nízký⁶. Také v České republice vzrostla v minulých letech plocha rekultivovaných oblastí povrchových dolů právě tak (v roce 2004 činila již přibližně 25 %) jako zábor půdy pro sídlištní a především dopravní plochy⁷.
8. Části dotačního území odpovídají oblasti "Černého trojúhelníku", odvozujícího svůj název od vysokého výskytu hnědého uhlí. Pozůstatkem desetiletí trvajících využívání této suroviny na získávání energie pro těžký průmysl je však značné **znečištění ovzduší**. Začátkem devadesátých let byly severní Čechy oblastí s největším znečištěním ovzduší v České republice. V rámci příhraničních krajů se jeví dnešní ekologická situace Libereckého kraje v průměru jako nejpozitivnější a ve srovnání s ostatními oblastmi České republiky je hodnocena jako poměrně málo zatížená. Avšak naměřené hodnoty různých látek znečišťujících ovzduší v české části dotačního území jsou však stále ještě podstatně vyšší než příslušné mezní hodnoty. V důsledku výroby energie z uhlí a rostoucího chemického průmyslu vykazuje zejména Ústecký kraj vysokou koncentraci látek znečišťujících ovzduší. Celkem však naměřené imisní hodnoty SO₂, prašného aerosolu a NO_x s výjimkou několika měst mezitím již téměř nepřesahují pří-

---

¹ www.smul.sachsen.de

² OECD 2005

³ www.smul.sachsen.de

⁴ tamtéž

⁵ Saská agrární zpráva 2004

⁶ www.smul.sachsen.de

⁷ MoE 2005

pustné mezní hodnoty ve společném pohraničí, kde překračování čtyřadvacetihodinových mezních hodnot pro prašný aerosol (PM 10) a jiné škodliviny v budoucnu pravděpodobně dále poklesne¹. Ohledně obsahu ozonu v ovzduší zůstává koncentrace na vysoké úrovni, resp. tendenčně dokonce plynule stoupá. Obzvlášť ve venkovských regionech přitom naměřené hodnoty částečně překračují cílové hodnoty navrhované EU pro ochranu lidského zdraví a vegetace².

9. V roce 2005 vykazovalo 15 % saské **plochy lesů** výrazné, 49 % mírné a 36 % žádné znatelné škody³. Podle toho došlo ve sledovaném období od roku 1990 ke zlepšení. Rovněž se ve srovnání s minulým rokem poněkud zlepšil stav korun stromů. Podíl výrazných škod je ve Vogtlandsku s 10 % relativně nízký, zatímco v oblasti Západolužické tabule (Westlausitzer Platte) a v oblasti údolí Labe / Lužické spraškové pahorkatiny (Lausitzer Löss-Hügelland) je s 25 % velmi vysoký. Dominantní dřevina saských lesů - smrk - se v posledních letech znatelně zotavila, vykazuje však s 14 % stále ještě výrazné poškození. To souvisí jednak se snížením zatížení sloučeninami síry v důsledku poklesu imisí SO₂ a jednak se stabilizací obsahu magnézia a pufruční schopnosti lesních půd v důsledku opakovaného ochranného vápnění. V České republice se monitoruje stav lesů od roku 1986, přičemž muselo být v průběhu let zaznamenáno tendenční zhoršení zdravotního stavu lesů. Tak vykazovalo v roce 2004 již jen přibližně 15 % stromů velmi dobrý zdravotní stav⁴.
10. Na saské straně došlo od roku 1995 k poklesu množství zbytkového odpadu z domácností, objemného **odpadu** z domácností a odpadu z veřejných ploch (např. zahradní a parkový odpad, uliční smetí, odpadky z odpadkových košů). Objem tříděných využitelných materiálů (např. papír a lepenka, sklo, kovy atd.) do roku 1999 stoupl a od té doby opět poklesl. Objem biologického odpadu se v letech 1995 až 2004 zvýšil. V roce 2004 bylo zhruba 75 % zbytkového odpadu deponováno na skládkách. Zbývajících 25 % bylo podrobeno tepelnému nebo mechanicko-biologickému zpracování, popř. třídění. Od 1. června 2005 platí na celém spolkovém území zákaz deponování odpadů, které nevyhovují požadavkům stanoveným v Nařízení o skládkování odpadů. Tyto odpady musí být v budoucnu před skládkováním upraveny, aby se tak zabránilo vzniku skleníkových plynů a zatěžující prosakující vodě na skládkách.
11. Na české straně bylo sice ustanovení EU týkající se zákazu deponování zahrnuto do národní legislativy; platí však ještě několikaletá přechodná lhůta. V roce 2001 byly požadavky legisla-

¹ Srov. Zprávu o imisích 2004 a MoE 2005.

² www.smul.sachsen.de

³ Zpráva o stavu lesa 2005

⁴ Yearbook 2005

tivy EU a jiných mezinárodních smluv implementovány do nového českého zákona o odpadech a obalech. Zároveň byl zaveden celostátní systém recyklace obalových odpadů. V souvislosti s tím byly uzavřeny skládky, které nespĺňovaly stanovené normy, a byly zavedeny poplatky za ukládání odpadů a jiné ekonomické nástroje pro redukci odpadu. Nejprve byl v České republice patrný výrazný pokles objemu komunálního odpadu; od roku 2001 však trend směřuje opět vzhůru. Kromě toho je objem zvláštního odpadu připadající na jednotku hrubého domácího produktu stále ještě dvakrát až třikrát vyšší než v jiných zemích EU. Také ukazatel znovuvyužití odpadu je ještě mnohem nižší než v jiných zemích, protože se v České republice zhruba 60 % komunálního odpadu deponuje na skládkách¹.

12. Také dotační území se nemůže vyhnout globálnímu **klimatickému trendu**. Například nelze počítat v současné době v Sasku s tím, že by výrazně poklesly emise CO₂, které činí přibližně 52 mil. tun za rok (stav: 2000). V oblasti dopravy a domácností se hodnoty naposledy dokonce zvýšily a v roce 2000 byly navíc uvedeny do provozu tři nové bloky elektráren². Emise skleníkových plynů v České republice vykazují klesající tendenci a poklesly v letech 1990 až 2003 o cca 25 % na nyní 143 mil. tun. Přitom byl v roce 2003 po letech poklesu zaznamenán nový nárůst ve výši 3,5 %, což zřejmě souvisí především s rostoucími hospodářskými aktivitami energeticky náročných odvětví³.
13. Již dnes zahrnuje dotační území několik velkých chráněných oblastí a národních parků⁴ v rámci soustavy NATURA 2000. Oblasti NATURA 2000 zaujímají v dotačním území celkovou plochu 415.723 ha, z toho připadá 211.088 ha na českou část a 204.635 ha na saskou část.

2. Předpokládaný vývoj stavu životního prostředí při neuskutečnění programu Ziel 3/Cíl 3

14. Kromě popisu současného stavu životního prostředí požaduje směrnice SEA informaci o předpokládaném vývoji stavu životního prostředí v dotačním území, jestliže dotační program nebude realizován. Cílem představení této "**nulové varianty**" je stanovení srovnávacího měřítka, aby bylo možné jednoznačně rozlišit vlivy na životní prostředí vyplývající *přídavně* z provedení programu od těch změn ve stavu životního prostředí, které nastanou v každém případě. Přitom lze z vývojových tendencí posledních let odvodit určité trendy ve vývoji životního prostředí, které tvoří základ nulové varianty. Přitom je třeba zdůraznit, že extrapolace

---

¹ OECD 2005

² Srov. www.smul.sachsen.de a Změna klimatu v Sasku (2005).

³ MoE 2005

⁴ Srov. MoE 2005 a Yearbook 2005.

minulých vývojových tendencí je pro stanovení prognózy jen omezeně spolehlivá, neboť výpovědi musí platit v časovém horizontu sedmi let.

15. Dále je třeba poznamenat, že se u hodnoceného programu jedná pouze o **jednu** část regionálněpolitické celkové strategie. Potud může řada níže popsanych vývojových tendencí vyplývat především i z realizace jiných dotačních programů v celkovém kontextu regionální politiky EU, sledujících zčásti podobné cíle (srov. také kapitolu I).
16. Pokud jde o **kvalitu vody**, měly by v celém dotačním území pokračovat vývojové trendy posledních let v oslabené formě, zejména na pozadí realizace Rámcové směrnice o vodě. Dramatická zlepšení kvality vodních toků, ke kterým došlo v devadesátých letech v Sasku, se již v příštích letech pravděpodobně opakovat nebudou. Je však třeba vycházet z toho, že se bude kvalita vody v důsledku příslušných opatření neustále zlepšovat, a to i na českém území. Co se týká stupně napojení na veřejné systémy odvodu odpadních vod, mělo by dojít v saské oblasti rovněž k nasycení, zatímco v České republice je průběžně napojováno ještě mnoho objektů na příslušné systémy. Co se týká kvality struktury vodních toků, zdá se možné, že nenastane další zhoršení nebo že dokonce dojde ke zlepšení, pokud se v budoucnu upustí od dalších napřimování koryt řek a jiných podobných opatření. U kvality podzemní vody nelze v současné době vycházet ze změny trendu při znečišťování způsobených především emisemi ze zemědělství.
17. Také **emise dusíku** ze zemědělství nebudou v příštích letech zřejmě výrazně klesat, pokud nebudou zahájena příslušná opatření. Přitom je třeba vycházet z toho, že budou vykazovat mírně stoupající tendenci nadále i jiné zdroje emisí (jako průmysl a doprava), takže je celkem třeba vycházet z emisí dusíku stagnujících na vysoké úrovni.
18. Co se týká **využití ploch**, resp. spotřeby ploch, je na obou stranách sasko-české hranice nutno vycházet z toho, že bude pokračovat vývoj minulých let. To znamená, že by s plocha zabraná sídlištními a dopravními územími měla zvětšovat - i když s klesající intenzitou, protože řada záborových opatření zejména v pohraničí byla již v posledních letech provedena. V souvislosti se spotřebou ploch a zábořem půdy je kromě toho nutno vycházet z dalšího rozdělování krajiny a přírodních prostor dopravními trasami a výstavbou sídlišť. Rekultivace ploch povrchových dolů bude zejména v Sasku také v příštích letech zřejmě pokračovat, přičemž je však také zde v příštích letech nutno počítat s vyčerpáním vhodných ploch. Nakonec nelze bez zahájení příslušných opatření počítat s tím, že dojde ke snížení ohrožení saské zemědělské půdy erozí.
19. **Kvalita ovzduší** by se měla v celém dotačním území v příštích letech převážně dále zlepšovat. V důsledku vybavení průmyslových zařízení a elektráren moderními filtračními zařízeními na ochranu čistoty ovzduší, jakož i přechodu na jiný druh paliva v elektrárnách, by měly škod-

livé emise celkem poklesnout. Zároveň je v důsledku silného zvýšení intenzity dopravy v příhraniční oblasti v příštích letech nutno počítat s absolutním nárůstem emisí podmíněných dopravou, přičemž by však měly emise z relativního pohledu (tzn. ve vztahu k dopravnímu výkonu) díky moderní automobilové technice klesat. Především u prašného aerosolu a přízemního ozonu je proto nutno počítat v některých regionech dotačního území s rostoucími hodnotami a částečnými překročeními příslušných mezních hodnot.

20. Při zlepšující se kvalitě ovzduší by se měl v budoucnu dále zlepšovat i **stav lesa**. V důsledku příslušných opatření, jakož i shora zmíněného poklesu látek znečišťujících ovzduší jako SO₂ by se měl stav lesa tendenčně a zejména v příhraniční oblasti dále zlepšovat. Proti tomuto pozitivnímu vývoji by však mohly působit níže popsané dopady globální změny klimatu, jakož i dopady v nezmenšené míře pokračující spotřeby ploch. Tyto oba dopady mohou mít negativní dopad na stav lesa. Přitom se musí počítat v důsledku rostoucího počtu extrémních povětrnostních událostí s lesními škodami velkého rozsahu, například v důsledku bouří a povodní. Rovněž může dojít k trvalému narušení existujících lesních ploch v důsledku spotřeby a rozdělování ploch.
21. V budoucnu by mohlo dojít v saské i české části dotačního území k vyrovnání **podílu odpadů** za předpokladu, že v Česku dojde ke zvratu současného trendu stoupající produkce odpadu. Ke snížení množství domovního odpadu i zvláštního odpadu by mohla přispět příslušná opatření. Kromě toho by mohlo dále klesnout především množství uloženého odpadu na obou stranách hranice, protože i v české oblasti programu začne od roku 2010 platit zákaz skladování nezpracovaných odpadů.
22. Vedle shora popsaných pravděpodobných dopadů globální **změny klimatu** na les je nutno i v jiných oblastech počítat se závažnými ekologickými událostmi, jejichž intenzita a četnost by mohla střednědobě narůstat. Přitom je třeba zmínit zejména extrémní povodně a rozsáhlá období sucha, která by mohla mít negativní dopad nejen na zemědělství a lesní hospodářství, ale i na faunu a flóru a území sídlišť a dopravní území. Kromě těchto událostí se v důsledku obecného trendu oteplování Země musí počítat i s dopady na lokální biodiverzitu, přičemž směr dopadu v současné době ještě nelze vědecky odhadnout. V této souvislosti je také třeba vidět snahy Saska o udržitelné snížení emisí oxidu uhličitého. Do jaké míry však k takovému poklesu emisí skleníkových plynů v celém dotačním území skutečně dojde, nelze v současné době bezpečně odhadnout. Tak bylo snížení emisí stanovené v saském programu na ochranu klimatu sice již v roce 2002 dosaženo, avšak velká zařízení na spalování paliv jsou z toho výslovně vyloučena¹. Kromě toho existuje nebezpečí, že v budoucnu dojde k novému nárůstu emisí z domácností, dopravy a průmyslu, protože tyto oblasti dosud nepodlé-

---

¹ Zpráva o ochraně klimatu 2005

hají žádným závazným povinnostem snížení. Obzvláště v českém dotačním území by mohly emise při pokračujícím hospodářském růstu ve výši cca 3,5 % p.a. dále stoupat¹.

---

¹ OECD 2005

III. Ukazatele životního prostředí a relevantní ekologické problémy v dotačním území

23. Protože programový dokument popisuje plánované záměry pouze abstraktně a je třeba ho chápat jako rámec podpory, lze v současné době provést pouze hrubé odhady očekávaných vlivů na životní prostředí (srov. kapitole V). Na základě abstraktní povahy programového dokumentu se však zdá téměř nemožné konkrétně určit ty oblasti, které budou díky podpoře pravděpodobně značně ovlivněny. Pouze na základě velmi velkých sledovaných celků by přitom bylo možné formulovat očekávání, které ukazatele životního prostředí budou tyto velké celky (například podél společné sasko-české hranice a podél říčních toků ohrožených záplavami) vykazovat.
24. Popis podstatných ukazatelů životního prostředí by se z tohoto důvodu téměř kryl s popisem současného stavu životního prostředí v dotačním území, uvedeným v kapitole II. Na základě zákonných ustanovení musí být pro větší investiční záměry, které by mohly mít podstatný vliv na životní prostředí, provedeno v dalším časovém průběhu hodnocení vlivu na životní prostředí (EIA), v jehož rámci musí být zjištěny také ukazatele životního prostředí ve značně ovlivněných oblastech. Ve smyslu směrnice SEA se proto zdá za účelem zabránění duplicitnímu procesu hodnocení obhajitelné upustit od podrobného popisu ukazatelů životního prostředí celého dotačního území v rámci aktuálního SEA programu Ziel 3/Cíl 3.
25. Ze stejného důvodu je popis relevantních ekologických problémů v dotačním území a zejména v chráněných oblastech podle směrnice o stanovištích a směrnice o ptácích, jak to předpokládá směrnice SEA, možný pouze na základě abstraktního popisu záměrů. Ze shora uvedeného důvodu z toho proto ještě nelze odvodit výpověď o tom, které chráněné oblasti podle směrnice o stanovištích a směrnice o ptácích by mohly být obzvláště plánovanými záměry *potenciálně* ovlivněny. Za účelem zabránění zbytečným duplicitním hodnocením však lze opět odkázat na následná hodnocení vlivu na životní prostředí, která by měla hodnotit především také dopady na tyto chráněné oblasti.
26. Z tohoto důvodu budou na tomto místě shrnuty podstatné ekologické problémy v dotačním území, resp. oblasti jednání, které jsou podstatné pro ochranu životního prostředí (další vysvětlivky jsou uvedeny v kapitole II):
- zlepšení stavu a kvality podzemní vody a povrchových vod
  - zesílení ochrany lesa a protipovodňové ochrany
  - zesílení ochrany klimatu a zlepšení kvality ovzduší

- snížení spotřeby ploch, zábor půdy a zachování biodiverzity
  - vybudování udržitelného odpadového hospodářství
27. Vychází se proto z toho, že hlavní přístupy v oblasti ochrany přírody a životního prostředí uvedené v kapitole 3 programového dokumentu (ochrana klimatu, lesa, přírody a péče o krajinu, odpadové hospodářství, protipovodňová ochrana, vodní hospodářství, vodní stavby a ochrana vod) zásadně odpovídají současnému stavu životního prostředí, jeho budoucímu vývoji a zmíněným ekologickým problémům.

IV. Relevantní cíle ochrany životního prostředí

1. Relevantní cíle ochrany životního prostředí pro plánování programu

28. V této části budou identifikovány a souhrně představeny ekologické cíle celého dotačního území relevantní pro oblasti podpory programu. Od podrobného výčtu všech ekologických cílů identifikovaných v rámci stanovení rozsahu a obsahu posouzení (scoping) přitom bylo v zájmu lepší přehlednosti upuštěno.
29. Kromě výslovných cílů ochrany životního prostředí sleduje dotační program také nadřazené cíle Evropské unie, především v kontextu Lisabonské a Göteborgské strategie, příkládajících maximální prioritu zaměstnanosti, hospodářskému růstu a sociální soudržnosti. Kromě toho jsou zejména **Strategické směrnice Společenství o kohezní politice** s jejich klíčovými tématy "Zlepšení atraktivnosti regionů a měst", "Podpora inovací, podnikatelského ducha a růstu hospodářství založeného na znalostech", jakož i "Vytváření většího počtu a lepších pracovních příležitostí"¹ /sic/. Jak strategie, tak i směrnice přitom zdůrazňují zvláštní příspěvek udržitelného rozvoje a ochrany životního prostředí pro dosažení cílů.
30. **Národní strategický rámcový plán pro Spolkovou republiku Německo**² upřesňuje ustanovení Strategických směrnic mimo jiné ohledně ochrany životního prostředí a uvádí zejména následující rámcové podmínky, kterých je nutno dbát:
- realizace a dodržování právních předpisů EU na ochranu životního prostředí
  - dodržování zavazujících cílů ochrany klimatu

---

¹ KOM 2006

² BMWT 2006

- dodržování národních ekologických norem u všech podporovaných regionů a opatření
  - provádění EIA a SEA v souladu s právními předpisy
  - zohlednění ekologické udržitelnosti
31. Na úrovni dotačního území je sledován cíl zlepšení **jakosti vod**. Přitom má být za pomoci monitorovacích programů a příslušných opatření pro vody v saské části území, které jsou relevantní pro zprávu, docíleno u vodních toků biologické třídy kvality vod 2 nebo lepší. Přirozené říční nivy a krajiny jakož i ekologicky cenné břehové zóny stojatých vod jak v Sasku, tak i v České republice mají být chráněny před jakoukoliv další zástavbou¹. Zejména v české části dotačního území mají být kromě toho cíleně renaturovány vodní biotopy².
32. Rovněž má být zlepšena **kvalita vody** v dotačním území. Za tím účelem má být v Sasku zvýšen stupeň napojení na komunální **čistírný odpadních vod** na cca 80 % obyvatel oproti 64 % v roce 1995³. Protože tohoto cíle bylo v roce 2004 již dosaženo, má být tento stupeň napojení v příštích letech dále zvýšen až na 86 %⁴. Totéž platí i pro Českou republiku, kde má být docíleno úplné implementace Směrnice Rady č. 91/271/ES o čištění městských odpadních vod do roku 2010⁵.
33. V Sasku i v České republice má být zajištěno vysoce kvalitní zásobování obyvatelstva ve společném dotačním území **pitnou vodou** podle Nařízení o pitné vodě⁶. V České republice má být za účelem dosažení tohoto cíle mimo jiné v zesílené míře monitorována jakost vody - zejména ohledně vnosů nebezpečných látek⁷.
34. Cílem **protipovodňové ochrany** v dotačním území je zlepšení protipovodňových zařízení a odstraňování škod způsobených povodněmi. V povodích vodních toků má být zachována retenční schopnost, popř. má být zvýšena prostřednictvím nových retenčních nádrží. Kromě toho má být docíleno prostřednictvím reaktivace přirozených zátopových oblastí, jakož i účelového zemědělského a lesnického využívání svahů a kopců, zejména v oblastech s vysokou pravděpodobností přívalových dešťů a ohrožením erozí, mimo jiné zpomalení přímého odtoku

---

¹ Srov. SEP 2004, UI 2003, ZPRÚ 2003.

² SEP 2004

³ LP 2003

⁴ LfUG a SMUL 2006

⁵ Srov. OECD 2005 a SEP 2004.

⁶ UB 2002

⁷ Srov. OECD 2005 a SEP 2004.

a lepší protierozní ochrany. V oblastech ohrožených záplavami musí být učiněna preventivní opatření na ochranu proti eventuálním ekologickým škodám (např. znečištění vody a půdy)¹.

35. Společným cílem na obou stranách hranice je udržitelné **využívání ploch**. Maximální prioritou při využívání ploch v Sasku je proto zachování, rozvoj a dlouhodobé zajištění ploch jako životních prostor ohrožených druhů rostlin a zvířat, resp. jejich životních společenství (viz: "životní prostory"). Zásadně má být minimalizováno další rozdělování krajiny sídlištními a dopravními plochami, resp. má být podporováno obnovování volných ploch. Tento cíl má být sledován vymezením přednostních oblastí, například "Příroda a krajina" nebo "Krajinný ráz", v regionálních plánech. Podobné cíle ohledně využívání ploch platí také v České republice. Ekologická stabilita krajiny přitom má být zachována mimo jiné prostřednictvím právních, administrativních a ekonomických nástrojů a zajištěna udržitelným využíváním půdy jak v osídlených územích, tak i ve volné krajině².
36. V souvislosti s rozšířením EU a se zřetelem na místní struktury a účelné využití všech nositelů dopravy má být dopravní síť dotačního území dále zdokonalena na takový **systém mobility**, který nezatěžuje životní prostředí. Nemotorizovaná doprava má být posílena výstavbou cest pro pěší a cyklotras a propojena s veřejnou hromadnou dopravou regionálního dosahu a to i železniční. Tím má být přeprava navíc, pokud je nevyhnutelná, převedena na ekologičtější druhy dopravy³. Síť turistických stezek, cyklistických stezek a jezdeckých cest (včetně dálkových cest) má být budována stranou silně frekventovaných silnic, pokud možno na existujících cestách způsobem únosným pro přírodu a krajinu. Tyto cesty mají být koncipovány jako přeshraniční cesty a zkoordinovány mezi příslušnými zeměmi. V regionech mají být vytvořeny koncepční podklady pro regionální síť jezdeckých cest a regionální cyklistické a turistické stezky mají být optimalizovány ohledně vedení jejich tras a atraktivně upraveny pro turistické využití⁴.
37. Přeshraničně má být pomocí vhodných opatření omezen **zábor půdy**. Zásadně má být k dosažení tohoto cíle dáována v Sasku přednost udržování a intenzivnějšímu využití existujících tras před výstavbou nových dopravních cest⁵. Také v České republice má být omezen pokračující zábor půdy v důsledku rozšiřování měst a obcí⁶.

---

¹ Srov. Programový dokument, LP 2003, JbWw 1989 a OECD 2005.

² SEP 2004

³ Srov. ZPRÚ 2003, FEV, a KP 2001.

⁴ ZPRÚ 2003

⁵ FEV 1999, UQZ

⁶ SEP 2004

38. Plochy sloužící jako **životní prostory** pro ohrožené druhy rostlin a zvířat, resp. pro jejich životní společenství, mají být v celém dotačním území zachovány, rozvíjeny a dlouhodobě zajištěny, aby tak byla chráněna funkceschopnost ekosystému, jeho biologické zdroje a hodnoty. Přitom mají v Sasku zůstat zachovány pokud možno velkoplošné nerozdělené nenarušené prostory a mají být propojeny se systémy biotopů a soustavou Natura 2000¹. Tento cíl sleduje také Česká republika; kromě toho tam mají být zvlášť podporována speciální chráněná území a mají být propojena se soustavou Natura 2000².
39. Ohledně zachování **biodiverzity** usiluje Česká republika a Sasko o trvalou ochranu původní fauny a flóry a jejich životních prostor. Za tím účelem má být zajištěna především další existence soustavy Natura 2000³.
40. V rámci Kyotského protokolu se jak Česká republika, tak i Spolková republika Německo zavázaly ke snížení emisí **skleníkových plynů**. Přitom se Česká republika uvolila, že sníží své emise oproti roku 1990 o 8 %⁴. Na cíli, který si vytklo Německo, snížit své emise skleníkových plynů do roku 2012 o 21 %, se chce Sasko podílet snížením o 2,5 mil. tun na 19,5 mil. tun emisí skleníkového plynu CO₂ (kromě velkých zařízení na spalování paliv) do roku 2010. Těchto úspor má být docíleno v oblastech dopravy, soukromých domácností, malospotřebitelů a průmyslu⁵.
41. Kromě snížení emisí skleníkových plynů má být v dotačním území také výrazně zlepšena **kvalita ovzduší**. Za tím účelem má být v České republice trvale snížena četnost překračování prahových hodnot u emisí SO₂, NO_x a NH₃. Také ve Svobodném státě Sasko má být do roku 2010 docíleno a trvale zajištěno zlepšení situace kvality ovzduší. Dále mají být v budoucnu také sníženy emise škodlivin do ovzduší z kyselinotvorných a eutrofizujících plynů, aby se tak zabránilo dalším škodám na lesních i nelesních ekosystémech⁶.
42. V celosvětovém měřítku, a tedy i v dotačním území má být obecně sladěna péče o životní prostředí s hospodářským rozvojem. K tomu mají být vytvořeny příslušné monitorovací kapacity pro sledování kvality životního prostředí a zdravotního stavu německého obyvatelstva, aby bylo na celém spolkovém území kontrolováno zlepšování **zdraví** snižováním vlivů na ži-

---

¹ Srov. EPLR, LP 2003, UB 2002 a UQZ.

² SEP 2004

³ Srov. SEP 2004, National Biodiversity Strategy a LP 2003.

⁴ SEP 2004

⁵ KP 2001

⁶ Srov. UB 2002 a LP 2003.

votní prostředí (m. j. škodliviny v ovzduší, hluk, dopravní nehody)¹. V České republice má být

dosaženo tohoto cíle zejména také implementací různých záměrů za zamezení ekologických havárií a aplikací monitorovacího systému².

43. Společným cílem **ochrany lesů** je dlouhodobé zajištění užitné, ochranné a rekreační funkce lesa³. Prostřednictvím zachování lesů a rozšiřování plochy lesů podle § 1 Saského lesního zákona a (SächsWaldG) a Zemského plánu rozvoje území 2003 je možno zajistit co nejnižší výkyvy v produkci dřeva. Tím mají být zajištěny ekologické vlivy lesa na krajinu, např. ochrana půdy, jakož i maximální příspěvek lesního hospodářství k snížení emisí CO₂ prostřednictvím dlouhodobého zužitkování dřeva⁴. Kromě toho má být v České republice snížena závislost na neobnovitelných zdrojích využíváním biomasy získané ze dřeva a z jiných zdrojů⁵.
44. Na obou stranách společné hranice má být dlouhodobě a ekologicky řešeno **nakládání s odpady**. Za tím účelem si Sasko vytklo cíl co nejvíce zamezit vzniku odpadů m.j. změnami chování. Tam, kde to není možné, má být objem odpadu alespoň zredukován. Na celém spolkovém území má být kromě toho zvýšeno materiálové a energetické využití odpadu z 25 % (1993) na 40 % v roce 2010⁶. V České republice má být recyklováno, resp. energeticky využito 15 % (plasty) až 80 % (sklo) všech odpadních látek⁷. Kromě toho má být sníženo množství zvláštního odpadu a zlepšeno jeho zneškodňování nenarušující životní prostředí a neohrožující zdraví⁸.
45. Na pozadí ambiciózních cílů na úrovni EU má být v celém dotačním území zvýšen podíl **obnovitelných zdrojů energie**. K tomu má v České republice stoupnout podíl obnovitelných zdrojů energie na spotřebě primární energie na 6 % v roce 2010. V témže roce má pocházet 8 % hrubé spotřeby proudu z obnovitelných zdrojů energie⁹. Také v Sasku se má zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie do roku 2010 na přinejmenším 5 % celkové spotřeby energie¹⁰.
46. Společná oblast ochrany - **klid** - má být chráněn v Sasku i v České republice dodržováním cílových hodnot pro zatížení hlukem 65 dB(A) ve dne a 55 dB(A) v noci. Při plánování dopravních cest mají být oblasti využívané převážně k bydlení a pro rekreační účely chráněny před opatřeními s velkou intenzitou hluku¹¹. V České republice mají být kromě toho vymezeny a chráněny klidové zóny v přírodních prostorách; dále má být chráněno obyvatelstvo v sídlištích před dopravním a průmyslovým hlukem¹².
47. Zásadně má být na všech dílčích územích dotačního území zvýšena **kvalita života a životního prostředí**, jakož i výkonnost hospodářství¹³. Rovněž má být obyvatelstvo vychováváno k větší odpovědnosti za životní prostředí¹⁴.
48. Dále mají být vytvářeny a rozvíjeny podmínky pro **cestovní ruch** a jiné formy rekreace prostřednictvím speciálních nabídek, jako např. dovolené na venkově, nekonfliktních, klidných

forem rekreace neohrožujících přírodu, vodního turizmu, aktivního turizmu ve vhodných oblastech¹⁵.

2. Zahrnutí cílů ochrany životního prostředí do plánování programu

49. K bezprostřední realizaci shora uvedených cílů ochrany životního prostředí ve smyslu směrnice SEA slouží především záměry prioritní osy 3 - "Zlepšení situace přírody a životního prostředí". Tato obsahuje záměry v oblastech ochrany klimatu, ochrany přírody, péče o krajinu a odpadového hospodářství, jakož i záměry v oblastech protipovodňové ochrany, vodního hospodářství a vodních staveb. Kromě toho však sledují svým obsahovým zaměřením hlavní myšlenku udržitelného rozvoje, a tím i zlepšení životních a pracovních podmínek v dotačním území i oblasti podpory dvou dalších prioritních os¹⁶. Na strategické úrovni programového dokumentu nejsou sice mezinárodní cíle a cíle zadané ES v oblasti životního prostředí explicitně zohledňování, avšak na úrovni jednotlivých záměrů lze pravidelně konstatovat koherenci s těmito cíli. Například by mohla plánovaná opatření v oblasti obnovitelných zdrojů energie podpořit snahy o dosažení cílů Kyotského protokolu a různé aktivity v oblasti ochrany přírody a vod by mohly přispět k realizaci směrnice o stanovištích, směrnice o ptácích a Rámcové směrnice o vodách.
50. Kromě shora uvedeného zahrnutí cílů ochrany životního prostředí do plánování programu jsou podstatné ještě dva další body: Za prvé bude zajištěno dodržování platných cílů a zákonů na ochranu životního prostředí prostřednictvím následných posuzování prováděných v jednotlivých konkrétních případech. Za druhé je třeba zdůraznit, že popisy oblastí podpory, které nám byly předány, a příslušných shrnutých aktivit (se stavem k 06.10.2006) obsahují vždy také údaje o tom, na které národní právní předpisy je při přidělování prostředků bezpodmínečně nutno brát zřetel a které úřady přitom musí být zapojeny. Aniž by bylo možné zabývat se na tomto místě dopodrobna každým jednotlivým předpisem, lze konstatovat, že i touto cestou je zaručeno zahrnutí a dodržení uvedených cílů a zákonů na ochranu životního prostředí. Na závěr lze proto shrnout, že platné cíle ochrany životního prostředí byly při vypracování návrhu programového dokumentu dostatečně zohledněny. Potřebou přizpůsobení v případě konkrétních plánovaných aktivit, která bude eventuálně zčásti přeci jen nutná, se zabývají kapitoly VI a VII.

V. Předpokládané významné vlivy na životní prostředí

51. Tato kapitola se zabývá identifikací předpokládaných významných pozitivních i negativních vlivů na životní prostředí, které by mohly ze záměrů v rámci programu vyplynout. Přitom jsou posuzovány mimo jiné dopady na biodiverzitu, obyvatelstvo, lidské zdraví, faunu a flóru, pů-

du, vodu, ovzduší, klimatické faktory, věci uchovávající si svou hodnotu, kulturní dědictví, krajinu a - pokud je to možné - i vzájemný vztah mezi uvedenými faktory.

52. Hodnocení očekávaných významných vlivů na životní prostředí přitom vychází z posuzovacího rámce stanoveného na základě scopingu a odpovídá abstraktnímu stupni popisu záměrů v programovém dokumentu. Na tomto pozadí lze v současné době provést pouze hrubý odhad očekávaných vlivů na životní prostředí. Protože musí být v rámci zákonných ustanovení provedeny pro větší investiční záměry (které by mohly mít významné dopady na životní prostředí) posudky o vlivech na životní prostředí, zdá se takový hrubý odhad zastupitelný i ve smyslu směrnice SEA.
53. Předpokládaný posuzovací rámec SEA byl stanoven dne 11.09.2006 orgánem odpovědným za plánování programu (Společný řídicí orgán) po dohodě s příslušnými saskými a českými úřady. Podrobné výsledky scopingu jsou přitom dokumentovány v závěrečné verzi kontrolního seznamu scopingu z 26.07.2006 a shrnuty v Dodatku 1 se stavem k 11.09.2006.
54. Systematika prioritních os, oblastí podpory a jednotlivých aktivit aplikovaná v době stanovení posuzovacího rámce byla v průběhu procesu plánování zásadně modifikována. Za účelem zajištění lepšího pochopení scopingu se vztahuje Dodatek 1 k původní systematice. Všechny ostatní údaje týkající se prioritních os, oblastí podpory a aktivit se však vztahují k aktuální systematice, která je přehledně znázorněna v Dodatku 2. Přitom je třeba mít na zřeteli, že na úrovni konkrétních aktivit existují mezi oběma systematikami jen nepodstatné rozdíly, takže původní stanovení posuzovacího rámce je i nadále platné.

Oblast podpory:	Očekávají se významné vlivy na životní prostředí (= posuzovací rámec SEA):	Neočekávají se významné vlivy na životní prostředí:
1.1 Kooperační zlepšování a potřebné vytváření infrastruktury a spolupráce v oblasti územního plánování a rozvoje	X	
1.2 Kooperační opatření v oblasti lidských zdrojů, sociokulturního rozvoje a partnerské spolupráce	X	
1.3 Spolupráce v oblasti bezpečnosti, záchranářství, ochrany před katastrofami a požární ochrany	X	
2.1 Hospodářská spolupráce a rozvoj přeshraničních hospodářských struktur		X
2.2 Spolupráce a rozvoj přeshraničních struktur v oblasti cestovního ruchu	X	
3.1 Opatření v oblasti ochrany klimatu, ochrany lesů a přírody, péče o krajinu a odpadového hospodářství	X	
3.2 Opatření v oblasti protipovodňové ochrany, vodního hospodářství a vodních staveb	X	

Tabulka 1: Posuzovací rámec stanovený na základě scopingu (znázornění podle nové systematiky)

55. V následujících maticích hodnocení (tabulky 2a - 7b) jsou souhrnně znázorněny očekávané významné vlivy záměrů na životní prostředí v rámci programu Ziel 3/Cíl 3. Přitom byla použita následující stupnice hodnocení:

Stupnice hodnocení						
Znaménko	++	+	+/-		-	--
Popis vlivů na životní prostředí	velmi pozitivní	pozitivní	jak pozitivní, tak i negativní	nepodstatný	negativní	velmi negativní

Vyobrazení 3: Stupnice hodnocení vlivů na životní prostředí

56. U některých oblastí podpory se vyskytují v rámci jedné aktivity protichůdné dopady na životní prostředí, které jsou příslušně označeny "+/-". Tam, kde se neočekávají žádné významné vlivy na životní prostředí, zůstala příslušná kolonka prázdná. Přitom bylo za účelem zabránění nejasným posouzením souboru jednotlivých aktivit příslušných záměrů provedeno hodnocení na úrovni jednotlivých aktivit¹⁷. Všechny oblasti podpory s podstatnými významnými vlivy na životní prostředí budou v následujících odstavcích verbálně dále objasněny a ještě jednou shrnuty. U těch oblastí podpory, kde se nepředpokládají významné vlivy na životní prostředí, to bylo převážně dokumentováno a objasněno již v rámci scopingu (viz Dodatek 1). Také u Fondu malých projektů se nepočítá s významnými vlivy na životní prostředí, protože se přitom jedná o podporu formou malých finančních obnosů převážně „měkkých“ projektů. Ohledně Technické pomoci, která nebyla zkoumána v rámci scopingu, se rovněž nevychází z významných vlivů na životní prostředí, protože prostředky nejsou určeny na projekty, nýbrž na realizaci programu.

Posouzení vlivů oblasti podpory na životní prostředí	Prioritní osa 1 / Oblast podpory 1: Kooperační zlepšování a potřebné vytváření infrastruktury a spolupráce v oblasti územního plánování a rozvoje													
Aktivity	1.1.1.				1.1.2.				1.1.3.	1.1.4.	1.1.5.	1.1.6.	1.1.7.	
Oblast ochrany / zájmy ochrany	Výstavba hraničních přechodů	Přístupové komunikace k hraničním	Příjezdové komunikace	Průzkum dopravy	Koncepce / Studie k hromadné dopravě	Propojovací body	Informační technika	Systémy integrované dopravy	Doprovodná infrastruktura drah	Podpora informační společnosti	Podpora GIS sítí	Inovační procesy v jeslích a mateřských školách	Opatření ke strukturálním a funkčním změnám	Územní plánování a spolupráce
Složky životního prostředí														
Půda a podorniční vrstva	-	-	-			-			-					
Podzemní a povrchová voda	-	-	-			-			-					
Ovzduší	+/-	+/-	+/-			+			++					
Mezoklima a makroklima														
Ostatní														
Fauna a flóra														
Zvířata	-	-	-			-			-					
Rostliny	-	-	-			-			-					
Les	-	-	-			-			-					
Životní prostory (biotopy, ekosystémy)	-	-	-			-			-					
Biodiverzita	-	-	-			-			-					
Zvláštní chráněné oblasti, např. evropsky významné lokality	-	-	-			-			-					
Ostatní														
Člověk														
Zdravotní a duševní stav	+	+	+			+	+	+	+					

Tabulka 2a: Matice hodnocení k určení významných vlivů oblasti podpory 1.1. na životní prostředí

Posouzení vlivů oblasti podpory na životní prostředí	Prioritní osa 1 / Oblast podpory 1: Kooperační zlepšování a potřebné vytváření infrastruktury a spolupráce v oblasti územního plánování a rozvoje													
	Aktivity	1.1.1.			1.1.2.				1.1.3.	1.1.4.	1.1.5.	1.1.6.	1.1.7.	
Oblast ochrany / zájmy ochrany	Výstavba hraničních přechodů	Přístupové komunikace k hraničním	Příjezdové komunikace	Průzkum dopravy	Koncepce / Studie k hromadné dopravě	Propojovací body	Informační technika	Systémy integrované dopravy	Doprovodná infrastruktura drah	Podpora informační společnosti	Podpora GIS sítí	Inovační procesy v jeslicích a mateřských školách	Opatření ke strukturálním a funkčním změnám	Územní plánování a spolupráce
Krajina, charakter krajiny	-	-	-			-			-					
Struktura území, estetika	-	-	-			-			-					
Využití přírody a prostoru	-	-	-			-			-					
Věci uchováající si svou hodnotu (infrastruktura)														
Kulturní dědictví														
Vzájemné účinky a vztahy														
Další: Klid	+/-	+/-	+/-			+			+					
Ostatní oblasti nebo zájmy ochrany														
Energetická efektivnost						+			+					
Využití obnovitelných zdrojů energie														

Tabulka 2b: Matice hodnocení k určení významných vlivů oblasti podpory 1.1. na životní prostředí

Posouzení vlivů oblasti podpory na životní prostředí	Prioritní osa 1 / Oblast podpory 2: Kooperační opatření v oblastech lidských zdrojů, sociokulturního rozvoje a partnerské spolupráce									
	Aktivity	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.2.4	1.2.5	1.2.6			1.2.7
Oblasti ochrany/ zájmy ochrany	Podpora školských projektů	Iniciativy pro vzdělávání, kvalifikaci, propojení	Podpora osob se zdravotním postižením	Opatření v oblasti mládeže	Opatření v oblasti muzejí, umění, kultury	Podpora lidové kultury	Podpora oblasti s podstávkovými domy	Přístup ke kulturnímu dědictví	Sanace památek	Rozvoj partnerské spolupráce
Složky životního prostředí										
Půda a podorniční vrstva										
Podzemní a povrchová voda										
Ovzduší										
Mezoklima a makroklima										
Ostatní										
Fauna a flóra										
Zvířata										
Rostliny										
Les										
Životní prostory (biotopy, ekosystémy)										
Biodiverzita										
Zvláštní chráněné oblasti, např. evropsky významné lokality										
Ostatní										
Člověk										
Zdravotní a duševní stav									+	

Tabulka 3a: Matice hodnocení k určení významných vlivů oblasti podpory 1.2. na životní prostředí

Posouzení vlivů oblasti podpory na životní prostředí	Prioritní osa 1 / Oblast podpory 2: Kooperační opatření v oblastech lidských zdrojů, sociokulturního rozvoje a partnerské spolupráce									
	Aktivity	1.2.1	1.2.2.	1.2.3.	1.2.4.	1.2.5.	1.2.6.			1.2.7.
Oblasti ochrany / zájmy ochrany	Podpora školských projektů	Iniciativy pro vzdělávání, kvalifikaci, propojení	Podpora osob se zdravotním postižením	Opatření v oblasti mládeže	Opatření v oblasti muzejí, umění, kultury	Podpora lidové kultury	Podpora oblastí s podstatkovými domy	Přístup ke kulturnímu dědictví	Sanace památek	Rozvoj partnerské spolupráce
Krajina, charakter krajiny									+	
Struktura území, estetika									+	
Využití přírody a prostoru									+	
Věci uchováající si svou hodnotu (infrastruktura)								+	+	
Kulturní dědictví								+	+	
Vzájemné účinky a vztahy										
Další: Klid										
Ostatní oblasti nebo zájmy ochrany										
Energetická efektivnost										
Využití obnovitelných zdrojů energie										

Tabulka 3b: Matice hodnocení k určení významných vlivů oblasti podpory 1.2. na životní prostředí

Posouzení vlivů oblasti podpory na životní prostředí	Prioritní osa 1 / Oblast podpory 3: Spolupráce v oblasti bezpečnosti, záchranářství, ochrany před katastrofami a požární ochrany					
Aktivity	1.3.1		1.3.2.			
Oblasti ochrany / zájmy ochrany	Spolupráce v oblasti policie	Přeshraniční krizový management	Předcházení ekologickým haváriím	Optimalizace přeshraničního záchranářství	Zlepšení in-formačních systémů	Pořízení kompatibilního vybavení
Složky životního prostředí						
Půda a podorníční vrstva			+			
Podzemní a povrchová voda			+			
Ovzduší			+			
Mezoklima a makroklima			+			
Ostatní						
Fauna a flóra						
Zvířata			+			
Rostliny			+			
Les			+			
Životní prostory (biotopy, ekosystémy)			+			
Biodiverzita			+			
Zvláštní chráněné oblasti, např. evropsky významné lokality			+			
Ostatní						
Člověk						
Zdravotní a duševní stav			+			

Tabulka 4a: Matice hodnocení k určení významných vlivů oblasti podpory 1.3. na životní prostředí

Posouzení vlivů oblasti podpory na životní prostředí		Prioritní osa 1 / Oblast podpory 3: Spolupráce v oblasti bezpečnosti, záchranářství, ochrany před katastrofami a požární ochrany					
Aktivity		1.3.1		1.3.2.			
Oblasti ochrany / zájmy ochrany		Spolupráce v oblasti policie	Přeshranič-ní krizový manage-ment	Předcháze-ní ekologick-ým havári-ím	Optimaliza-ce přeshra-niční-ho záchranář-ství	Zlepšení informač-ních sys-témů	Pořízení kompatibil-ní-ho vybavení
Krajina, charakter krajiny				+			
Struktura území, estetika							
Využití přírody a prostoru							
Věci uchováající si svou hodnotu (infrastruktura)							
Kulturní dědictví							
Vzájemné účinky a vztahy							
Další: Klid							
Ostatní oblasti nebo zá-jmy ochrany							
Energetická efektivnost							
Využití obnovitelných zdrojů energie							

Tabulka 4b: Matice hodnocení k určení významných vlivů oblasti podpory 1.3. na životní prostředí

Posouzení vlivů oblasti podpory na životní prostředí	Prioritní osa 2 / Oblast podpory 2: Spolupráce a rozvoj přeshraničních struktur v oblasti cestovního ruchu														
Aktivity	2.2.1.			2.2.2.					2.2.3.				2.2.4.		
Oblasti ochrany / zájmy ochrany	Výstavba a údržba turistických cest	Systém sítí cest	Dostupnost turistických cílů	Marketingové koncepce	Udržitelný cestovní ruch	Společné turistické nabídky	Společné propagační akce	Venkovský turizmus	Turistické sítě	Destinační management	Normy a systémy jakosti	Odbourávání nedostatků informací	Opatření na zvyšování kvalifikace	Lázeňská zařízení	Propojení lázeňských zařízení
Složky životního prostředí															
Půda a podorniční vrstva	-													-	
Podzemní a povrchová voda															
Ovzduší	-														
Mezoklima a makroklima															
Ostatní															
Fauna a flóra															
Zvířata	-	+/-												-	
Rostliny	-													-	
Les	-													-	
Životní prostory (biotopy, ekosystémy)	-	+/-												-	
Biodiverzita														-	
Zvlášť chráněná území, např. evropsky významné lokality	-	+/-												-	
Ostatní															
Člověk															
Zdravotní a duševní stav	++	+	+		+									++	

Tabulka 5a: Matice hodnocení k určení významných vlivů oblasti podpory 2.2. na životní prostředí

Posouzení vlivů oblasti podpory na životní prostředí	Prioritní osa 2 / Oblast podpory 2: Spolupráce a rozvoj přeshraničních struktur v oblasti cestovního ruchu														
	Aktivity	2.2.1.			2.2.2.					2.2.3.				2.2.4.	
Oblasti ochrany / zájmy ochrany	Výstavba a údržba turistických cest	Systém sítí cest	Dostupnost turistických cílů	Marketingové koncepce	Udržitelný cestovní ruch	Společné turistické nabídky	Společné propagační akce	Venkovský turizmus	Turistické sítě	Destinační management	Normy a systémy jakosti	Odbourávání nedostatků informací	Opatření na zvyšování kvalifikace	Lázeňská zařízení	Propojení lázeňských zařízení
Krajina, charakter krajiny	-														
Struktura území, estetika	-														
Využití přírody a prostoru	++	+			+										
Věci uchováající si svou hodnotu (infrastruktura)															
Kulturní dědictví															
Vzájemné účinky a vztahy															
Další: Klid	+	+													
Ostatní oblasti nebo zájmy ochrany															
Energetická efektivnost															
Využití obnovitelných zdrojů energie															

Tabulka 5b: Matice hodnocení k určení významných vlivů oblasti podpory 2.2. na životní prostředí

Posouzení vlivů oblasti podpory na životní prostředí	Prioritní osa 3 / Oblast podpory 1: Spolupráce v oblasti ochrany klimatu, ochrany lesa a přírody, péče o krajinu a odpadového hospodářství												
Aktivity	3.1.1.				3.1.2.			3.1.3.					
Oblasti ochrany / zájmy ochrany	Ochrana klimatu, ochrana před imisemi, ochrana lesa a radioaktivita prostředí	Využití obnovitelných zdrojů energie	Ochrana přírody a péče o krajinu	Výměny informací	Zabránění odhazování odpadků (littering)	Koncepce odpadového hospodářství	Školení v oblasti odpadového hospodářství	Práce s veřejností	Vzdělávání a další vzdělávání	Akce	Studie	Ekologické sítě	Systémy řízení
Složky životního prostředí													
Půda a podorniční vrstva	++		++		+								
Podzemní a povrchová voda	++		+		+								
Ovzduší	++	+											
Mezoklima a makroklima	++	+											
Ostatní													
Fauna a flóra													
Zvířata	+		++		+								
Rostliny	+		++										
Les	++		++		+								
Životní prostory (biotopy, ekosystémy)	+		++		+								
Bodiverzita	+		++										
Zvláštní chráněné oblasti, např. evropsky významné lokality	+		++										
Ostatní													
Člověk													

Zdravotní a duševní stav	+		+		+								
--------------------------	---	--	---	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

Tabulka 6a: Matice hodnocení k určení významných vlivů oblasti podpory 3.1. na životní prostředí

Posouzení vlivů oblasti podpory na životní prostředí	Prioritní osa 3 / Oblast podpory 1: Spolupráce v oblasti ochrany klimatu, ochrany lesa a přírody, péče o krajinu a odpadového hospodářství												
Aktivity	3.1.1.				3.1.2.			3.1.3.					
Oblasti ochrany / zájmy ochrany	Ochrana klimatu, ochrana před imisemi, ochrana lesa a radioaktivita prostředí	Využití obnovitelných zdrojů energie	Ochrana přírody a péče o krajinu	Výměny informací	Zabránění odhazování odpadků (littering)	Koncepce odpadového hospodářství	Školení v oblasti odpadového hospodářství	Práce s veřejností	Vzdělávání a další vzdělávání	Akce	Studie	Ekologické sítě	Systémy řízení
Krajina, charakter krajiny	+		+		+								
Struktura území, estetika	+		+		+								
Využití přírody a prostoru													
Věci uchováající si svou hodnotu (infrastruktura)													
Kulturní dědictví													
Vzájemné účinky a vztahy													
Další: Klid	+		+										
Ostatní oblasti nebo zájmy ochrany													
Energetická efektivnost	+												
Využití obnovitelných zdrojů energie		++											
Další: Zamezení vzniku odpadů					++	+							

Tabulka 6b: Matice hodnocení k určení významných vlivů oblasti podpory 3.1. na životní prostředí

Posouzení vlivů oblasti podpory na životní prostředí	Prioritní osa 3 / Oblast podpory 2: Spolupráce v oblastech ochrany před povodněmi, vodního hospodářství a vodních staveb							
Aktivity	3.2.1.							
Oblasti ochrany/ zájmy ochrany	Protipovodňová opatření	Čistírny odpadních vod	Úpravný pitné vody	Renaturace vodních toků	Monitorování jakosti vod	Zvodeň	Výměny informací	Práce s veřejností
Složky životního prostředí								
Půda a podzemní vrstva	-							
Podzemní a povrchová voda	+	++		++	+	++		
Ovzduší								
Mezoklima a makroklima								
Ostatní								
Fauna a flóra								
Zvířata	+/-			++				
Rostliny	+/-			++				
Les	+/-			+				
Životní prostory (biotopy, ekosystémy)	+/-			++				
Biodiverzita	+/-			++				
Zvláštní chráněné oblasti, např. evropsky významné lokality	+/-			++				
Ostatní								
Člověk								

Zdravotní a duševní stav	++	++	++	+	+			
--------------------------	----	----	----	---	---	--	--	--

Tabulka 7a: Matice hodnocení k určení významných vlivů oblasti podpory 3.2. na životní prostředí

Posouzení vlivů oblasti podpory na životní prostředí	Prioritní osa 3 / Oblast podpory 2: Spolupráce v oblastech ochrany před povodněmi, vodního hospodářství a vodních staveb							
	Aktivity	3.2.1.						
Oblasti ochrany / zájmy ochrany	Protipovodňová opatření	Čistírný odpadních vod	Úpravný pitné vody	Renaturace vodních toků	Monitorování jakosti vod	Zvodeň	Výměny informací	Práce s veřejností
Krajina, charakter krajiny	+/-	-		++				
Struktura území, estetika	+/-	-		+				
Využití přírody a prostoru								
Věci uchováající si svou hodnotu (infrastruktura)	+							
Kulturní dědictví	+							
Vzájemné účinky a vztahy								
Další: Klid								
Ostatní oblasti nebo zájmy ochrany								
Energetická efektivnost								
Využití obnovitelných zdrojů energie								
Další: Zamezení vzniku odpadů								

Tabulka 7b: Matice hodnocení k určení významných vlivů oblasti podpory 3.2. na životní prostředí

57. V rámci oblasti podpory **1.1. – Kooperační zlepšování a potřebné vytváření infrastruktury a spolupráce v oblasti územního plánování a rozvoje** – se výrazné vlivy na životní prostředí dají očekávat zejména u plánované aktivity 1.1.1. ("Projekty ke zvýšení propustnosti v pohraničním prostoru a napojení pohraničního regionu na důležité přeshraniční dopravní tepny") a v omezené míře i u aktivity 1.1.2. ("Podpora přeshraniční silniční a železniční veřejné hromadné dopravy regionálního dosahu"). Zmíněné vlivy na životní prostředí se mohou projevit hlavně v těchto oblastech:
- Při výstavbě a přestavbě hraničních přechodů, přístupových komunikací k hranicím a příjezdových komunikací by spotřeba ploch, zábor půdy a fragmentace krajiny mohlo mít za následek výrazné negativní vlivy na životní prostředí. Konkrétně to znamená možnost změn vodního režimu a s nimi souvisejících dopadů na lesy a chráněná území (např. slatiny, mokřady), narušení fauny a flóry a vedle toho i lesa a honby v důsledku kácení lesů a fragmentace krajiny.
  - Výstavba a rozšíření sítě silniční dopravy jistě povede ke zvýšení objemu dopravy podél těchto tras. Zároveň je však myslitelný přesun dopravních tahů z dopravně mimořádně zatížených oblastí, čímž by se tyto oblasti zbavily hluku a škodlivých emisí. Díky podpoře rozvoje přeshraniční hromadné dopravy regionálního dosahu i cyklostezek lze navíc počítat s pozitivními vlivy na životní prostředí, protože dojde ke snížení objemu silniční individuální dopravy.
58. Při realizaci **oblasti podpory 1.2. - Kooperační opatření v oblasti lidských zdrojů, socio-kulturního rozvoje a partnerské spolupráce** – se určité kladné vlivy na životní prostředí dají očekávat při realizaci plánované aktivity 1.2.6. ("Podpora revitalizace a zachování uměleckých a kulturních objektů přeshraničního významu") vzhledem k tomu, že sanace kulturních, průmyslových a technických památek přispěje ke zlepšení obrazu kulturní krajiny, z čehož budou mít větší užitek rekreatanti.
59. Systém prevence ekologických havárií, plánovaný v rámci **oblasti podpory 1.3. - Spolupráce v oblasti bezpečnosti, záchranářství, ochrany před katastrofami a protipožární ochrany** - aktivita 1.3.2. ("Přeshraniční koncepce v oblasti záchranářství, ochrany před katastrofami a protipožární ochrany") by v omezené míře mohl mít kladné vlivy na životní prostředí.
60. V rámci realizace **oblasti podpory 2.2. – Spolupráce a rozvoj přeshraničních struktur v cestovním ruchu** – lze vlivy na životní prostředí očekávat zejména u plánovaných aktivit 2.2.1. ("Investiční záměry v oblasti turistické infrastruktury"), 2.2.2. ("Podpora společného rozvoje koncepcí a produktů, realizace společných marketingových opatření v oblasti cestovního ruchu") a 2.2.4. ("Rozvoj lázeňství"), a to díky investičním záměrům resp. podpoře udržitelného cestovního ruchu. Tyto vlivy by se mohly promítnout zejména do těchto oblastí:

- Vytváření či rozšiřování jezdeckých, cyklistických a turistických cest a stezek i lyžařských tratí včetně patřičných zpřístupňovacích opatření může mít negativní dopady na životní prostředí, pokud při realizaci zmíněných opatření budou využity či zabrány nové plochy. V tomto případě se lze obávat negativního dopadu na flóru, faunu a biodiverzitu i jiné oblasti ochrany. Odhadnout se naproti tomu nedá vliv sítě turistických stezek na životní prostředí, který by mohl být jak pozitivní (na základě ekologicky šetrného zpřístupnění přírodních prostorů pro rekreanty), tak negativní (v důsledku intenzivního využívání popř. zátěže přirozeného životního prostředí).
  - Tato opatření, zaměřená na podporu udržitelného cestovního ruchu a tím i růstu hodnoty příhraničního regionu jako rekreační oblasti, mohou nicméně mít i kladný vliv na životní prostředí. Přitom je však třeba zajistit, aby zmíněné využívání regionu pro turistické účely nevedlo k nadměrným negativním dopadům, kterým je např. další nárůst individuální dopravy i zvýšení objemu odpadů. Investice do lázeňství by se mohly převážně pozitivně odrazit v růstu hodnoty regionu jako rekreační oblasti.
61. Na základě realizace **oblasti podpory 3.1. - Spolupráce v oblasti ochrany klimatu, ochrany lesa a přírody, péče o krajinu a odpadového hospodářství** – se výrazné pozitivní vlivy dají očekávat zejména u plánovaných aktivit uvedených v bodě 3.1.1. ("Podpora projektů v oblasti ochrany klimatu, lesa, přírody a péče o krajinu včetně projektu Natura 2000"). Tyto kladné vlivy na životní prostředí by mohly vyplynout z veškerých opatření plánovaných v oblastech ochrany klimatu, ochrany před imisemi, ochrany lesa a přírody i péče o krajinu a mohly by mít příznivý vliv hlavně na faunu a flóru. Předcházení problémům se znečišťováním přírody odpady i další aktivity zaměřené na likvidaci odpadu by mohly celkově kladně ovlivnit oblast hospodaření s odpadem. Prospěch by mohlo mít všeobecné využívání obnovitelných energetických zdrojů prostřednictvím realizace plánovaných investičních a neinvestičních záměrů v této oblasti. Plánovaná opatření na podporu ekologického povědomí, ekologické výchovy a jeho managementu (aktivity uvedené v bodě 3.1.3.) by navíc rovněž mohly mít příznivý vliv na životní prostředí.
62. V rámci realizace **oblasti podpory 3.2. – Spolupráce v oblastech protipovodňové ochrany, vodního hospodářství a vodních staveb** – se dají očekávat výrazné vlivy na životní prostředí při uskutečňování všech společných záměrů v oblasti protipovodňové ochrany, vodního hospodářství, vodních staveb i ochrany vodstva.
- Pozitivní vliv na životní prostředí by mohl vyplynout především z výstavby a přestavby čistíren odpadních vod a z renaturace tekoucích vod. Díky plánované produkci a úpravě lesních porostů se dá navíc předpokládat, že dojde ke zlepšení ekologické situace v lesním hospodářství. Veškeré projekty by mohly mít příznivý vliv na faunu a flóru a zvláště na kvalitu vody. Za hlavní záměry, jejichž cílem je zabránit záplavám a tím i vzniku škod, je třeba navíc považovat plánovaná opatření a koncepce na ochranu před povodněmi.

- Negativní vlivy na životní prostředí by se mohly projevit převážně v souvislosti s plánovanými (investičními) protipovodňovými opatřeními. Zde je třeba jmenovat hlavně potřebu ploch, která má za následek narušení fauny a flóry, dále změny ve vodním režimu (např. tvorbou retenčních nádrží) i dopady na krajinný ráz.
63. Všem zde zmíněným projektům je společné to, že v současné době nelze provést závěrečné hodnocení jejich vlivů na životní prostředí, protože konkrétní obsahová úprava aktivit dostane definitivní podobu teprve dalším upřesněním a následnou realizací. V rámci dalšího plánování a schvalování jednotlivých projektů by však dodržení příslušných dotačních pravidel a případně i hodnocení vlivu na životní prostředí mohly zajistit, že důkladný rozbor dopadů na životní prostředí bude proveden později, takže jejich nynější hrubý odhad se zdá být přijatelný i ve smyslu směrnice SEA.
64. To se týká také **sekundárních, kumulativních a synergetických vlivů na životní prostředí**, které musí, dle směrnice SEA, být rovněž posuzovány vedle primárních vlivů na životní prostředí. Rozumí se tím především vlivy na životní prostředí, k nimž dochází jen sekundárně, to znamená nepřímo. Takové nepřímé vlivy se dají již zčásti odhadnout; tam, kde je to možné, byly definovány spolu s primárními vlivy na životní prostředí. Avšak kumulativní a synergetické vlivy, to znamená ty, které jsou výsledkem či součtem několika projektů anebo se jako výrazný ekologický faktor projeví v důsledku současné realizace několika projektů, mohou být specifikovány jen tehdy, když jsou jednotlivé vlivy dostatečně konkrétně známy. Jak už bylo zmíněno, v současné době tomu tak ještě není.
65. Závěrem lze říci, že se dá předpokládat, že realizace dotačního programu bude mít **převážně pozitivní vliv na životní prostředí**. Většina oblastí podpory, podrobněji popsanych výše, by mohla celkově pozitivně ovlivnit životní prostředí, přičemž je zde nutno vyzvednout zejména oblast podpory 3.1 – Spolupráce v oblasti ochrany klimatu, lesa a přírody, péče o krajinu a odpadového hospodářství. Vyjma oblastí podpory, kde jde o podporu investicemi do turistické a dopravní infrastruktury (t.j. 1.1 - Kooperační zlepšení a potřebné vytvoření infrastruktury, spolupráce v oblasti územního plánování a rozvoje - a 2.2 – Spolupráce a rozvoj přeshraničních struktur v oblasti cestovního ruchu), se u ostatních oblastí dají předpokládat jen nepatrné negativní environmentální vlivy, které by však povětšinou mohly být pozitivními vlivy na jiném místě nejen kompenzovány, ale dokonce překompenzovány. Co se týká na oblastí podpory, které by mohly mít výrazné negativní vlivy na životní prostředí, mělo by v jednotlivém případě být pomocí příslušných posouzení a opatření zajištěno, aby se takovým vlivům pokud možná zamezilo či aby byly minimalizovány nebo kompenzovány (viz Kapitola VI).

VI. Plánovaná opatření k zamezení, snížení nebo vyrovnání výrazných negativních dopadů na životní prostředí

66. Protože se u zde posuzovaného programu jedná – jak už zmíněno – o nabídku dle údajů podpůrnou, jejíž konkrétní projekty, které budou skutečně realizovány, nejsou v současné době ještě známy, jsou i jejich závažné vlivy na životní prostředí v současné době jen stěží přesně specifikovatelné. Z toho důvodu je také velmi obtížné definovat konkrétní opatření k zamezení, snížení a pokud možná ke kompenzaci závažných negativních vlivů pro ty oblasti podpory a aktivity, u nichž se musí počítat s výskytem negativních vlivů na životní prostředí.
67. U převážného počtu investičních projektů, v rámci programu jmenovaných, musí být v souladu s platnou právní situací a právními předpisy, které musí být zohledněny v rámci dotačního programu, provedena následná hodnocení vlivu na životní prostředí (např. EIA), jakmile se přikročí ke konkrétnímu plánování projektu. Proto se dá vycházet z toho, že v této chvíli dojde i ke konkrétnímu stanovení opatření zacílených na zamezení, snížení a – pokud možná – i kompenzaci závažných (negativních) vlivů na životní prostředí, než jak je to možné v současné době. Přípravné kroky k takovým opatřením, jejichž uskutečnitelnost a relevance musí být v konkrétním případě posouzena na základě pozdějších hodnocení vlivů na životní prostředí, však můžeme nastínit už dnes.
68. V zájmu zabránění všem závažným negativním vlivům na životní prostředí se nejprve nabízí zásadní myšlenka podporovat výhradně takové projekty, které jsou buď přímo zacílené na zlepšení situace životního prostředí, anebo které by alespoň celkově nevedly k žádným negativním důsledkům (např. na základě výhradní podpory neinvestičních opatření). S ohledem na nadřazené cíle programu Ziel 3/Cíl 3 by však takový postup nebyl přijatelný.
69. Hlavní negativní environmentální dopady v důsledku investic do infrastruktury společného pohraničního prostoru, zejména v oblasti dopravy, by mohly být zamezeny či alespoň zmírněny / kompenzovány na základě balíku opatření. Patří sem především příslušná kompenzační opatření k záboru půdy a fragmentaci krajiny. Při plánování záměrů dopravní infrastruktury by se průběh tras měl navíc plánovat tak, aby se negativní vlivy na obyvatelstvo, faunu a flóru maximálně snížily. Při rozvoji dopravní infrastruktury by se vedle toho dle možností měla dát přednost udržitelným dopravním systémům (např. silniční a kolejová hromadná doprava, jízdní kola) před individuální dopravou.
70. Také u plánovaných projektů v oblasti turistické infrastruktury a plánovaných protipovodňových opatření lze redukovat závažné negativní dopady na životní prostředí, a to opět především zábor půdy a fragmentace krajiny, na základě příslušných kompenzačních opatření resp. ekologicky přijatelných technologií. Zde je však nutno podotknout, že environmentální vlivy v obou jmenovaných oblastech mají výrazně menší závažnost než ty, které vznikají v důsledku investic do dopravní infrastruktury. Kromě toho lze předpokládat, že realizace těchto projektů bude mít i významné pozitivní vlivy na životní prostředí. Aby se dále zdůraznil velký význam životního prostředí v dotačním programu, mohly by se tyto pozitivní vlivy zesílit odpovídajícím zajištěním prostředků. To platí i pro záměry v oblasti ochrany klimatu, lesa a

přírody, péče o krajinu a odpadového hospodářství, jimž by ve sporném případě mohla být přiznána ještě větší relevance.

VII. Prověřované alternativy a postupy u SEA

1. Prověřované projektové alternativy

71. Vývoj několika alternativ k dosažení stejného cíle slouží obvykle k tomu, aby se jejich prověřením či porovnáním zjistilo, která z myslitelných alternativ by relativně zapříčinila minimální dopady na životní prostředí. Z tohoto hlediska mohou být takové alternativy užitečné zejména k prověřením konkrétních opatření tím, že se kupříkladu provede porovnání variant konkrétních tras projektu zaměřeného na infrastrukturu.
72. Vzhledem k velmi vysokému abstraktnímu stupni daného programu Ziel 3/Cíl 3 by bylo třeba obdobně vypracovat druhý, alternativní program se stejnými cíly. Nulová varianta, popsána již v rámci rozboru současného stavu životního prostředí a jeho pravděpodobného vývoje při neuskutečnění dotačního programu, by vzhledem k abstraktnímu stupni programového dokumentu přitom představovala jedinou alternativu, jejíž prověřením by bylo účelné. Takové implicitní neuskutečnění dotačního programu však nemůže představovat variantu vhodnou k dosažení cílů programu. Prověřením alternativ proto nemůže vhodně stavět na abstraktní úrovni programu, nýbrž musí se zaměřit jednak na opatření k zamezení, snížení nebo vyrovnaní výrazných negativních dopadů na životní prostředí, popsaných v Kapitole VI, a jednak na EIA, která se provede později v rámci upřesnění záměrů na základě dalšího projektového plánování.

2. Postup při provádění SEA

73. Při provádění SEA se společnost PwC orientovala zejména podle těchto dokumentů a instrukcí:
- Směrnice 2001/42/ES (o hodnocení vlivu určitých plánů a programů na životní prostředí)
  - Posuzování vlivu koncepce: Od posuzovacího rámce ke kontrole úspěchu¹⁸
  - Handbook on SEA for Cohesion Policy 2007-2013¹⁹
74. Na základě těchto dokumentů byl SEA rozdělen do osmi kroků, které zde budou stručně představeny.
- Krok 1: Stanovení posuzovacího rámce bylo provedeno pomocí scopingového kontrolního seznamu vypracovaného společností PwC. Hlavní obsahy tohoto seznamu byly verbálně shrnuty a projednány s relevantními úřady v Sasku a České republice tak, že mohl být vypracován předběžný posuzovací rámec (viz příloha 1).

- Krok 2: Kvalitativní znázornění současného stavu životního prostředí a jeho očekávaného vývoje při neuskutečnění dotačního programu bylo provedeno na základě dokumentů poskytnutých společností PwC i dalších dokumentů, které PwC prozkoumala.
  - Kroky 3 až 6: Posouzení pozitivních a negativních vlivů jednotlivých projektů a aktivit dotačního programu na životní prostředí se uskutečnilo na základě scopingového kontrolního seznamu i všech dokumentů, které byly pro plánovaný dotační program k dispozici. Všechny očekávané dopady na životní prostředí byly přitom znázorněny a posouzeny na základě matice hodnocení. Všechny hlavní vlivy na životní prostředí byly navíc verbálně shrnuty a dále kvalitativně objasněny.
  - Krok 7: PwC předložila na základě výše uvedených kroků návrhy na plánovaný monitorovací systém, které byly v rámci společného semináře dále upřesněny a nakonec definovány. Definovaný monitorovací systém přitom vychází ze stávajících systémů indikátorů, které přizpůsobil a doplnil tam, kde bylo třeba.
  - Krok 8: Kroky 1 až 7 jsou v této zprávě popsány. Návrh zprávy o stavu životního prostředí byl před veřejnou konzultací již projednán se Společným řídicím orgánem, se Saským státním ministerstvem životního prostředí a zemědělství (SMUL) i s Ministerstvem životního prostředí a Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky. V návaznosti na to se uskuteční veřejná konzultace v Sasku a České republice podle jednotných zásad postupu.
75. Při provádění SEA se zejména nutně abstraktní povaha programového dokumentu ukázala být problematickým faktorem. Jak již bylo několikrát uvedeno v předešlých kapitolách, dají se zejména očekávané konkrétní vlivy na životní prostředí vyvodit z předložených projektových popisů jen v náznacích. Tento postup je však zcela ve smyslu článku 5 odstavec 2 Směrnice SEA, v němž se praví, že *"zpráva o stavu životního prostředí [...] [obsahuje] údaje, které mohou být rozumně požadovány, a přitom [zohledňuje] současný stav vědomostí a [...] detailní stupeň plánu nebo programu [...] v zájmu zamezení vícečetných hodnocení [...]."*
76. Z této skutečnosti vyplynulo stanovení hloubky hodnocení SEA v tom smyslu, že zpráva o stavu životního prostředí byla vypracována jedině na základě dokumentů poskytnutých společností PwC – zejména dokumentů týkajících se plánovaných projektů a aktivit – jakož i dalších cíleně prozkoumaných zdrojů. V zájmu zamezení vícečetným hodnocením to dále znamená, že se posouzení očekávaných dopadů na životní prostředí orientovalo podle popisů plánovaných projektů a aktivit. Z toho nutně plyne, že učiněné závěry jsou rovněž ve velké míře abstraktní, mají verbálně kvalitativní povahu a mohou proto obsahovat pouze tendence, nikoli však přesné kvantifikace.

VIII. Plánovaná monitorovací opatření

77. V zájmu monitorování vlivu programu na životní prostředí se zúčastněné úřady dohodly na monitorovacím systému, který má platit po celé období podpory. V této souvislosti navrhla PwC nejprve 26 indikátorů na základě očekávaných vlivů na životní prostředí (srov. Kapitola V), které byly projednány v rámci semináře konaného 16. srpna 2006. Vedle Společného řídicího orgánu a Saského státního ministerstva životního prostředí a zemědělství se semináře zúčastnily Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky a společnost PwC.
78. V průběhu slučování získaných indikátorů životního prostředí se systémem indikátorů programu Ziel 3/Cíl 3 byly indikátory vypracované v rámci semináře ještě jednou zkoumány s ohledem na svou vhodnost a 9. listopadu 2006 byly nakonec definovány tak, jak je uvedeno v následující tabulce 8.

Číslo	Definice indikátoru
Indikátory na úrovni programu	
1	Rozloha dotačního území
2	Rozloha chráněných oblastí
3	Počet projektů, které mají podpořit a zlepšit společnou ochranu a společný management životního prostředí
Indikátory na úrovni prioritních os	
4	Délka nově vybudovaných nebo rozšířených komunikací
5	Zlepšení spolupráce v oblasti bezpečnosti, policie, záchranářství, ochrany před katastrofami a protipožární ochrany
6	Délka nově vytvořených nebo rozšířených turistických cest (cyklistické, turistické a jezdecké stezky, lyžařské tratě)
7	Projekty v oblasti ochrany životního prostředí a přírody
8	Projekty v oblasti odpadového hospodářství
9	Projekty v oblasti ekologické výchovy
10	Projekty v oblasti protipovodňové ochrany
11	Projekty v oblasti vodního hospodářství, vodních staveb a kvality vodstva
12	Uživatelé vodárenských a kanalizačních zařízení vytvořených v rámci společného projektu
13	Společně vypracované programy opatření a plány hospodaření v rámci realizace Rámcové směrnice EU o vodě

*Tabulka 8: Systém pro monitorování dopadů na životní prostředí
(výňatek z Kapitoly 4 programového dokumentu)*

79. Polovina indikátorů (7 z 13) eviduje pouze počet projektů nebo záměrů, které by mohly mít jeden nebo víc očekávaných dopadů na životní prostředí, anebo jiné "statické" údaje. Z toho důvodu by věrohodnost těchto indikátorů pro evidenci a posouzení konkrétních dopadů projektů na životní prostředí mohla být jen omezená. U stanovených indikátorů se tedy jedná o minimum potřebné k evidenci očekávaných vlivů na životní prostředí.
80. Zdá se, že v zájmu konkretizace či lepší kvantifikace dopadů na životní prostředí je nutné rozšířit částečně jmenované indikátory. Toto téma bylo důkladně projednáno se zúčastněnými ministerstvy v Sasku a České republice. V návaznosti na to byly pak indikátory rozšířeny

tam, kde očekávané vícenáklady při zjišťování a zpracování dat byly odůvodněny očekávaným užitekem v podobě lepší možnosti posouzení dopadů na životní prostředí.

IX. Netechnický souhrn

81. **Kapitola I** zprávy o životním prostředí shrnuje podstatné náplně programového dokumentu. Přitom je uveden nadřazený cíl programu "Ziel 3/Cíl 3 - podpora přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou", udržitelný územní rozvoj a tři strategické cíle, které by měly být sledovány při dosažení tohoto cíle. Uvedeny jsou další plány a programy, jejichž cíle resp. projekty se částečně překrývají s dotačním programem, který zde má být posouzen. U těchto plánů a programů se jedná převážně o plány a programy, které jsou implementovány v rámci strukturální politiky EU, a o regionální rámcové plány v sasko-české oblasti podpory.
82. V **Kapitole II** je nejprve na příkladu různých oblastí ochrany dokumentován současný stav životního prostředí v oblasti podpory. Na to navazuje popis budoucího vývoje stavu životního prostředí v případě, že tento program nebude realizován. Cílem popisu této "nulové varianty" je vytvoření základny pro srovnání, pomocí které je možné podchytit dodatečný dopad tohoto programu na životní prostředí. Stav životního prostředí a jeho pravděpodobný vývoj lze shrnout následovně:
- Stav **podzemní a povrchové vody** se v posledních letech silně zlepšil, v neposlední řadě díky výstavbě systémů odpadních vod. Nicméně zvláště emise ze zemědělství vedou k vysokému zatížení vod znečištěním. Tendence zlepšování z minulých let bude v budoucnosti pokračovat, avšak v oslabené formě.
  - **Využívání plochy** se v minulých letech celkově snížilo z důvodu rekultivace plochy povrchové těžby a v současnosti se nachází pod aktuálními národními referenčními hodnotami. V budoucnosti však bude spotřeba plochy pravděpodobně díky obydleným a dopravním plochám nadále stoupat, což povede k dalšímu záboru půdy a fragmentaci krajiny a přírodních oblastí.
  - V minulých letech bylo díky technickým opatřením na obou stranách společné hranice dosaženo velkého pokroku v sektoru **kvality ovzduší**. Tento trend bude pravděpodobně pokračovat v příštích letech. Z důvodu zvýšení hustoty silničního provozu v příhraničním prostoru však může regionálně dojít i ke zhoršením.
  - Zlepšení kvality ovzduší se již pozitivně odrazilo na **stavu lesů** a tento vývoj bude pravděpodobně pokračovat i v budoucnosti. V případě pokračování globální změny klimatu je však nutné počítat se vzrůstajícími rozsáhlými škodami na lesním porostu zapříčiněné extrémním počasím.

- Obecně je nutné se obávat, že globální **změna klimatu** bude mít negativní dopady na životní prostředí nejenom v oblasti lesů. To pravděpodobně povede k častějšímu výskytu povodní a obdobím sucha s negativními vlivy na zemědělství, infrastrukturu, faunu a flóru, přičemž přesné vlivy dnes ještě nelze odhadnout.
  - Separovaně od speciálních oblastí ochrany se uvádí, že **oblast odpadů** v sasko-české oblasti podpory zaznamenala v posledních letech pozitivní vývoj. Lze očekávat, že tento trend bude pokračovat i v příštích letech, přičemž tento odhad platí s výhradou náležitých projektů v oblasti komunálních a nebezpečných odpadů.
83. V **Kapitole III se** vysvětluje, že dnes z důvodu abstraktního charakteru programového dokumentu není možná identifikace těch oblastí, které budou pravděpodobně značně ovlivněny tímto dotačním programem. Protože však v rámci legislativních předpisů musí být později u všech projektů, které by mohly mít významný vliv na životní prostředí, následně provedena hodnocení vlivu na životní prostředí, je možné vzdát se tohoto podrobného popisu environmentálních charakteristik z důvodu zamezení zdvojeného hodnocení v rámci aktuální SEA. Podobná situace se týká prezentace relevantních environmentálních problémů popsaných ve stejné kapitole, zvláště v potenciálně postižených životních evropsky významných lokalitách a ptačích oblastech. Protože i v tomto případě by muselo být známo konkrétní označení místa jednotlivých podporovaných projektů, odkazuje se nejprve na prezentaci všeobecného stavu životního prostředí.
84. **Kapitola IV** prezentuje, rozčleněna na 18 oblastí, veškeré podstatné environmentální cíle tohoto dotačního programu. Tyto cíle vyplývají z politiky Svobodného státu Sasko, Spolkové republiky Německo, České republiky, Evropské unie a z mezinárodních dohod. V druhém kroku se poté zkoumá způsob, jak byly tyto cíle zohledněny v konkrétním plánování programu. Přitom bylo identifikováno, že zohlednění environmentálních cílů je zaprvé realizováno oblastmi podpory - zvláště oblastí podpory 3.1 (Spolupráce v oblasti ochrany klimatu, lesů a přírody péče o krajinu a odpadového hospodářství). Za druhé by dodržování environmentálních cílů mělo být zajištěno národními předpisy uvedenými v projektových listech a následně hodnocením vlivu na životní prostředí .
85. Pravděpodobné významné dopady na životní prostředí vyplývající z implementace programu jsou uvedeny a vyhodnoceny v **Kapitole V**. Přitom se konstatuje, že v některých oblastech podpory se neočekávají žádné významné vlivy na životní prostředí, protože se u těchto aktivit zpravidla jedná o neinvestiční projekty. Vlivy na životní prostředí veškerých dalších projektů jsou v této kapitole evaluovány pomocí matice hodnocení a nakonec verbálně shrnuty. Převažně velké pozitivní vlivy na životní prostředí se přitom očekávají zvláště od oblastí podpory 3.1. (Projekty v oblasti ochrany klimatu, lesů a přírody, péče o krajinu a odpadového hospodářství), 3.2. (Projekty v oblasti protipovodňové ochrany, vodního hospodářství a vodních staveb) a v omezeném rozsahu i od 1.2. (Kooperační projekty v oblasti lidských zdrojů, soci-

okulturního rozvoje a partnerské spolupráce) a od 1.3. (Spolupráce v oblasti bezpečnosti, záchrannářství, ochrany před katastrofami a protipožární ochrany). Jak značně pozitivní, tak i negativní vlivy na životní prostředí mohou mít oblasti podpory 1.1. (Kooperační zlepšení a na potřebu orientovaná výstavba infrastruktury a kooperace na úseku regionálního plánování a rozvoje) a 2.2. (Spolupráce a rozvoj přeshraničních struktur v oblasti cestovního ruchu).

86. Souhrnem lze očekávat, že realizace dotačního programu bude mít **převážně pozitivní dopady** na životní prostředí. Většina shora podrobněji hodnocených oblastí podpory bude mít celkově pozitivní vlivy na životní prostředí, přičemž zde musí být zvláště zdůrazněna oblast podpory 3.1 - Spolupráce v oblasti ochrany klimatu, lesů a přírody, péče o krajinu a odpadového hospodářství. S výjimkou těch oblastí podpory, ve kterých jsou podporovány investice do turistické a dopravní infrastruktury (to znamená 1.1 - Kooperační zlepšení a na potřebu orientovaná výstavba infrastruktury a kooperace na úseku regionálního plánování a rozvoje - a 2.2 - Spolupráce a rozvoj přeshraničních struktur v oblasti cestovního ruchu), lze v ostatních oblastech vycházet pouze z nepatrných negativních důsledků pro životní prostředí, které však ve své většině pravděpodobně budou na jiném místě (více než) vykompenzovány pozitivními dopady na životní prostředí. V oblastech podpory, které by mohly mít potenciálně závažné negativní vlivy na životní prostředí, by mělo být v jednotlivých případech patřičným hodnocením a opatřeními zajištěno co možná maximální zamezení, redukce nebo kompenzace těchto důsledků.
87. Všem zde uvedeným oblastem podpory je společné, že definitivní posouzení jejich dopadů na životní prostředí není v daném okamžiku možné, protože tento programový dokument představuje rámec podpory a uvedení konkrétních důsledků pro životní prostředí bude možné teprve při plánování a implementaci jednotlivých projektů. V rámci plánování a implementace jednotlivých projektů dodržením patřičných dotačních zásad a případným provedením analýzy vlivu na životní prostředí bude později možné zajistit přesný průzkum důsledků pro životní prostředí, takže nyní prezentovaný hrubý odhad se zdá být prozatím přijatelný i ve smyslu směrnice SEA.
88. V **Kapitole VI** se uvádí, že abstraktní charakter analyzovaného dotačního programu nedovoluje konkrétní údaje o opatřeních k zamezení, redukci nebo kompenzaci značných negativních důsledků pro životní prostředí. Protože se však zpravidla v rámci přidělování prostředků provádí analýza opatření resp. taková opatření jsou pojmenována, nepředstavuje ten fakt, že toto pojmenování není v současné době možné, žádný závažný problém.
89. Zcela podobná je situace v případě prověření možných alternativ vybraných oblastech podpory, jak je uvedeno v **Kapitole VII**. V souladu se zadáním subjektu odpovědný za program proto nevypracoval a neprověřil žádné alternativy, což je možné nekriticky posuzovat s poukazem na následné projektové EIA.

90. V této kapitole je také popsán způsob postupu při provádění SEA a potíže se získáváním nezbytných informací. Ohledně způsobu postupu je uvedeno osm procesních kroků SEA od scopingu (rozsah a obsah) až po konzultace a odůvodnění hloubky průzkumu. Co se týká potíží při získávání údajů, konstatuje se, že zvláště abstraktní charakter programového dokumentu ztížil získávání relevantních dat.
91. **Kapitola VIII** nakonec prezentuje a vyhodnocuje plánovaná opatření k monitorování dopadů programového dokumentu na životní prostředí. Tento monitorovací systém byl vyvinut v rámci iteračního procesu a nyní obsahuje 13 indikátorů, které pomohou přiměřeně a podrobně identifikovat vlivy na životní prostředí jedné nebo několika oblastí podpory. Kromě definice indikátorů bylo konstatováno, zda-li patřičnou hodnotu indikátoru musí stanovit žadatel nebo zprostředkující subjekt. Pomocí prezentovaného monitorovacího systému by mělo být v rámci možností možné registrovat a analyzovat významné vlivy na životní prostředí, které vyplývají z implementace dotačního programu.

B. Příloha

Příloha 1:

Hodnotící rámec posuzování vlivu koncepce na životní prostředí ("SEA") Ziel 3/Cíl 3 – Podpora mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou

- Stav: 11.09.2006 -

1. Úvod:

Při implementaci pod bodem 2 souhrnně jmenovaných oblastí podpory by mohlo dojít k významným pozitivním resp. negativním dopadům na životní prostředí. Tyto dopady proto vytváří pravděpodobný rámec průzkumu SEA. SEA se přitom bude koncentrovat na zkoumaný prostor dotačního území sasko-českého programu Ziel 3/Cíl 3 a omezí se ohledně sledovaného období na dotační období v letech 2007-2013, přičemž se významné vlivy na životní prostředí indukované ve sledovaném období mohou projevit i po tomto období. Vodítkem hloubky průzkumu resp. stupně detailního zpracování bude stupeň konkrétnosti programového dokumentu, zejména také při zohlednění EIA na jiném místě.

2. Oblasti podpory s významnými dopady na životní prostředí:

Přehled oblastí podpory s významnými dopady na životní prostředí:

Oblast projektu:	Očekávají se významné dopady na životní prostředí (Rámec šetření SEA):	Neočekávají se žádné významné dopady na životní prostředí:
1.1 Rozvoj hospodářství a podpora kooperací		X
1.2 Rozvoj cestovního ruchu	X	
2.1 Zlepšení dopravní situace ve společném příhraničním prostoru	X	
2.2 Zlepšení situace na úseku životního prostředí, ochrany přírody a péče o krajinu	X	
2.3 Přístup k informačním a komunikačním sítím		X
3.1 Vzdělání a kvalifikace		X
3.2 Zdraví a sociální sektor		X
3.3 Umění a kultura	X	
3.4 Spolupráce	(X) ²⁰	
3.5 Společný fond pro malé projekty		X

Rámec průzkumu SEA byl stanoven Společným řídicím orgánem v rámci víceetapového procesu za účasti Saského státního ministerstva životního prostředí a zemědělství, Ministerstva životního prostředí České republiky a Ministerstva pro místní rozvoj České republiky za podpory PwC. Stanovení rámce průzkumu sloužil scopingový kontrolní seznam ze dne 26. července 2006 a předložený souhrn kontrolního seznamu (tento dokument), na jejichž základě shora uvedená ministerstva dne 11. září 2006 nakonec rozhodla o předpokládaném rámci průzkumu. Souhrnem se podle současného stavu informací u pěti z deseti plánovaných oblastí podpory vychází z významných dopadů na životní prostředí (viz shora uvedenou tabulku).

V následujícím jsou krátce prezentovány a vysvětleny oblasti podpory tvořící rámec průzkumu. Přitom je nutné zdůraznit, že tato prezentace by v žádném případě neměla předbíhat zprávě o životním prostředí, ve které bude kromě jiného provedeno konečné posouzení důsledků pro životní prostředí. Dále je nutné zohlednit tu skutečnost, že se mezitím změnila daná systematika prioritních os a oblastí podpory a že se v dalším postupu dodržovalo aktuální členění prioritních os a oblastí podpory.

Oblast podpory 1.1 - Rozvoj hospodářství a podpora kooperací: V této oblasti podpory se nevychází z významných dopadů na životní prostředí, protože se u těchto plánovaných aktivit jedná výlučně o podporu neinvestičních projektů.

Oblast podpory 1.2 - Rozvoj cestovního ruchu:

- U plánovaných aktivit 1.2.1 ("Investiční projekty v oblasti turistické infrastruktury") a 1.2.2 ("Podpora společného vývoje konceptů a produktů a provedení společných marketingových opatření v oblasti turistiky") lze v omezeném rozsahu očekávat negativní vlivy na životní prostředí z důvodů investičních projektů resp. pozitivní dopad na základě udržitelného rozvoje turistiky. Negativní vlivy na životní prostředí vyplývají zejména ze stavby a rozšiřování jezdeckých stezek, cyklostezek, turistických stezek, lyžařských tratí a generování dopravy zapříčiněné využíváním turistických nabídek. Pozitivní dopady na životní prostředí by mohly vyplývat z podpory udržitelného cestovního ruchu a intenzivnějšího turistického využívání přírody a prostoru a s tím související stoupající rekreační hodnotou v příhraničním regionu v případě, že toto využívání bude v souladu s přírodou.
- Podstatné environmentální cíle se v této oblasti podpory týkají záboru půd resp. využívání a rozdělování ploch. Dále je nutné zohlednit cíle na úseku dopravy, dopravních prostředků a dopravou indukovaných emisí a zachování a nárůst lesů.

Oblast podpory 2.1 - Zlepšení dopravní situace ve společném příhraničním prostoru

- U plánovaných aktivit 2.1.1 ("Zvýšení propustnosti v příhraničním prostoru a napojení příhraničního regionu na důležité přeshraniční dopravní osy") a 2.1.2 ("Podpora přeshraniční hromadné silniční a železniční dopravy regionálního dosahu") lze v omezeném rozsahu očekávat pozitivní/negativní vlivy na životní prostředí. Negativní vlivy na životní prostředí mohou vzniknout zvláště na základě využívání resp. záboru ploch při stavbě a rozšiřování hraničních přechodů, k hranici vedoucích silnic a přírodních silnic. Přitom je nutné vycházet ze zvyšujícího se objemu dopravy podél těchto tras. Současně však může dojít k přesunu dopravních tahů ze zvláště zatížených území, čímž by se tato území zbavila hluku a emisí látek znečišťujících ovzduší. Kromě toho lze na základě podpory veřejné dopravy regionálního dosahu a cyklostezek vycházet z pozitivních dopadů na životní prostředí z důvodu redukce individuální dopravy.
- Podstatné environmentální cíle se v této oblasti podpory týkají záboru resp. využívání ploch a fragmentace ploch. Dále je nutné zohlednit cíle na úseku dopravy, dopravních prostředků a dopravou indukovaných emisí, zachování a nárůst lesů.

Oblast podpory 2.2 - Zlepšení situace v oblasti životního prostředí, ochrany přírody a péče o krajinu

- U veškerých plánovaných aktivit této oblasti podpory lze očekávat jak pozitivní, tak i negativní dopady na životní prostředí. Pozitivní dopady na životní prostředí přitom mohou zvláště plynout z výstavby a přestavby čistíren odpadních vod, projektů v oblasti protipovodňo-

vé ochrany, ochrany klimatu, lesů a přírody a projektů v sektoru péče o krajinu a renaturalizace vodních toků. Opatření protipovodňové ochrany by však také mohla mít negativní dopady na životní prostředí z důvodu využívání ploch a změn ve vodním režimu.

- Podstatné cíle v této oblasti podpory se týkají renaturalizace vodních toků, preventivní protipovodňové ochrany, zásobování vodou, čištění odpadní vody a jakosti vod. Dále je nutné zohlednit cíle na úseku ochrany klimatu, lesů a přírody.

Oblast podpory 2.3 - Přístup k informačním a komunikačním sítím: V této oblasti podpory se nevychází z žádných významných dopadů na životní prostředí, protože se u plánovaných aktivit jedná výlučně o podporu projektů, které se přímo nebo nepřímo netýkají žádných oblastí ochrany.

Oblast podpory 3.1 - Vzdělání a kvalifikace: V této oblasti podpory se nevychází z žádných významných dopadů na životní prostředí, protože se u plánovaných aktivit v oblasti vzdělání a kvalifikace jedná výlučně o podporu neinvestičních projektů.

Oblast podpory 3.2 - Zdraví a sociální sektor: V této oblasti podpory se nevychází z žádných významných dopadů na životní prostředí, protože se u plánovaných aktivit jedná výlučně o podporu projektů, kterými by oblasti ochrany byly pouze v malé míře přímo nebo nepřímo dotčeny.

Oblast podpory 3.3 - Umění a kultura

- U plánované aktivity 3.3.2 ("Revitalizace a zachování uměleckých a kulturních objektů přeshraničního významu") se kromě jiného jedná o sanaci kulturních, průmyslových a technických památek. Z výše uvedených důvodů lze očekávat a dosáhnout pozitivních důsledků pro životní prostředí ve formě zlepšení obrazu kulturní krajiny a využitím rekreaty.
- Relevantní environmentální cíle v rámci této oblasti podpory nejsou v dané době známy.

Oblast podpory 3.4 - Spolupráce

- Od plánované aktivity "Implementace systému pro prevenci ekologických havárií" v rámci této oblasti podpory lze očekávat pozitivní dopady na životní prostředí.
- Relevantní environmentální cíle v rámci této oblasti podpory nejsou v dané době známy.

**Příloha 2: Přehled o plánovaných aktivitách dotačního programu
Stav: 06.10.2006**

Priorita 1

Oblast podpory1

Vývoj společenských rámcových podmínek v dotačním území

Kooperační zlepšení a na potřebu orientovaná výstavba infrastruktury a kooperace na úseku regionálního plánování a rozvoje

Aktivity

- 1. Opatření ke zvýšení propustnosti v příhraničí a napojení příhraniční oblasti na důležité přeshraniční dopravní osy**
  - 1.1. Stavba a rozšiřování plánovaných hraničních přechodů
  - 1.2. Výstavba k hranicím vedoucích dopravních komunikací (např. silnic, mostů, cest pro pěší, cyklostezek)
  - 1.3. Výstavba dopravně relevantních přívodních silnic k přeshraničním dopravním osám
  - 1.4. Vypracování dopravních studií s přeshraničním významem

- 2. Podpora přeshraniční silniční a železniční hromadné dopravy regionálního dosahu**
  - 2.1. Koncepce a studie proveditelnosti k přípravě projektů v přeshraniční silniční a železniční hromadné dopravy regionálního dosahu
  - 2.2. Výstavba, modernizace a rozšíření uzlových bodů a přechodů
  - 2.3. Vícejazyčná technika odbavování cestujících a informační technika, minimálně v němčině a češtině
  - 2.4. Vytvoření přeshraničních tarifních sdružení
  - 2.5. Výstavba a modernizace doprovodné infrastruktury železničních tratí

- 3. Podpora informační společnosti, zvláště z hlediska vícejazyčnosti**
  - 3.1. Vývoj a implementace rozhraní elektronického zpracování dat za účelem výměny dat
  - 3.2. Společné inovační internetové aplikace
  - 3.3. Vývoj a vytvoření společných databanek
  - 3.4. Technické propojení a vícejazyčné informační systémy (minimálně v češtině a němčině), zvláště muzeí a knihoven

- 4. Podpora geoinformačních sítí jako základny pro společné úkoly na úseku plánování a monitoringu**
  - 4.1. Vypracování kartografických základů
  - 4.1. Vytvoření homogenizovaných geoinformačních sítí a jejich rozhraní jako základny pro společné úkoly na úseku plánování a monitoringu
  - 4.2. Získání a vyhodnocení společných dat

5. Inovační procesy v zařízeních mateřských školek

- 5.1. Podpora přeshraniční spolupráce zařízení mateřských školek například výměnou personálu, stážemi odborných pedagogických sil, společným jazykovým vzděláním pedagogických odborníků, kromě jiného dalším vzděláváním v sektoru metodiky získávání znalosti (cizího) jazyka v raném dětství, setkávání dětí a rodičů za účelem odbourání předsudků a rozšiřování jazykových znalostí
- 5.2. Zřízení, sanace a modernizace zařízení mateřských školek, které jsou navštěvovány dětmi obou národností
- 5.3. Vývoj, podpora a testování nových obsahových koncepcí v zařízeních mateřských školek, jako jsou například konzultační nabídky ke spolupráci zařízení mateřských školek, vypracování materiálů pro získání znalostí cizího jazyka, organizace a zprostředkování výměny zkušeností, kvalifikační projekty, porady pro rodiče

6. Podpora společných opatření na úseku strukturálních a funkčních proměn z důvodu demografických změn v příhraničním prostoru

- 6.1 Analýza aktuální situace na kompletním úseku pomoci starým občanům, seniorům a v oblasti péče.
  - Uspořádání odborných vzdělávacích a informačních seminářů
- 6.2. Vývoj modelových projektů a především
  - vypracování potřebě odpovídajících nabídek pro proporcionálně rostoucí podíl seniorů
  - na rodinu zaměřený rozvoj venkova
  - životní a profesní perspektivy žen
  - alternativní sociální infrastrukturní nabídky při stárnoucí obyvatelstvu a klesajícím počtem obyvatelstva
  - adaptační proces v oblasti neplacených činností a nabídek

7. Přeshraniční aktivity v oblasti regionálního plánování a interkomunální kooperace a regionálního rozvoje

- 7.1. Intenzifikace přeshraniční spolupráce orgánů příslušných pro územní a regionální plánování
- 7.2. Vypracování společného územního plánu
- 7.3. Vypracování regionálních rozvojových a urbanistických konceptů a integrovaných konceptů pro rozvoj venkova
- 7.4. Vypracování konceptů propojení pro kooperaci měst a dílčích venkovských prostorů (město-okolí)
- 7.5. Vypracování adaptačních a rozvojových strategií podle požadavků demografické změny
- 7.6. Zřízení managementu pro účely implementace klíčových projektů identifikovaných v konceptech jednání
- 7.7. Projekty na úseku práce s veřejností
- 7.8. Modelové projekty v sektoru územního uspořádání s mezioborovými kritérii exemplárně podporujícími interkomunální resp. nadregionální proces kooperace, jednání a rozvoje

Priorita 1

Oblast podpory 2

Vývoj rámcových podmínek v oblasti podpory

Kooperační opatření na úsecích lidských zdrojů, sociokulturního rozvoje a partnerské spolupráce

Aktivita**1. Podpora školských projektů**

- 1.1. Podpora při přeshraniční spolupráci škol, zakládání partnerství škol a zřizování sítí
- 1.2. Iniciativy na poli interkulturního učení
- 1.3. Vývoj a implementace společných učebních a výukových materiálů
- 1.4. Organizace a provedení společných kvalifikačních opatření
- 1.5. Podpora výměn zkušeností, i ve formě stáží
- 1.6. Zlepšení jazykových kompetencí v češtině a/nebo němčině resp. lužické srbštině

2. Asistence při vytváření základů a podpora iniciativ pro přeshraniční vzdělání, kvalifikaci a propojení v souvislosti s hospodářstvím a společností

- 2.1. Opatření vysokých škol a jiných vzdělávacích zařízení v oblasti transferu know how na rozhraní k ekonomice a společnosti
- 2.2. Vypracování studií a konceptů za účelem etablování společných studijních programů na saských a českých vysokých školách
- 2.3. Vývoj, zřízení a rozšiřování akademických a vědeckých kooperačních sítí
- 2.4. Vývoj společných, i virtuálních, učebních materiálů pro kooperační studijní programy
- 2.5. Vypracování studií a konceptů pro budoucí formu společných opatření na úseku vzdělávání a trhu práce při dodržování legislativních úprav
- 2.6. Zlepšení jazykových kompetencí v češtině a/nebo němčině resp. lužické srbštině

3. Podpora lidí se zdravotními postiženími

- 3.1. Podpora společných opatření za účelem integrace a rovnosti příležitostí pro znevýhodněné skupiny osob pomocí
  - integračních projektů k začlenění lidí se zdravotními postiženími do prvního trhu práce a aktivit dílen pro lidi se zdravotním postižením
  - projektů pro podporu bezbariérové turistiky (např. opatření pro přestavbu turistických zařízení)
  - společných sasko-českých projektů na úseku dalšího vzdělávání a rekvalifikace jak lidí se zdravotním postižením, tak i integračních asistentů
  - projektů svépomoci
  - modelových projektů

4. Podpora opatření na úseku mládeže

- 4.1. Investice do zařízení pomoci mládeži (kromě jiného sanace a přestavby)
- 4.2. Projekty na úseku pomoci mládeži, zvláště
  - mimoškolní vzdělání mládeže
  - rekreace pro děti a mládež
  - sociální práce s mládeží / prevence sociálních rizik
  - výměna odborníků
  - opatření výchovné ochrany dětí a mládeže

5. Podpora opatření v oblastech muzeí, současné tvůrčí umělecké a kulturní činnosti, recepce umění a kultury

- 5.1. Vypracování a implementace koncepcí muzeí, sbírek a výstav a memoriálních úprav včetně zajištění hodnotného a ohroženého majetku muzeí a vícejazyčná mutace výstav (např. průvodní texty, audioguidy, internetové prezentace), putovní výstavy a muzejně-pedagogické aktivity
- 5.2. Konference a akce
- 5.3. Projekty v oblasti výtvarného umění a hudby jako jsou festivaly, divadelní, taneční a hudební festivaly a soutěže
- 5.4. Projekty moderní umělecké tvůrčí činnosti v sektoru výtvarného umění jako jsou výstavy, soutěže nebo workshopy
- 5.5. Akce na úseku popularizace literatury jako jsou literární festivaly a čtení
- 5.6. Opatření na podporu přeshraničního filmového umění, zvláště tvorby, vícejazyčných podtitulků, prezentací a filmových festivalů a týdnů
- 5.7. Projekty sociokulturních zařízení, které podporují umělecké a kulturní vzdělání
- 5.8. Modelové projekty k propojení kulturních zařízení a nabídek v případě, že lze očekávat trvalé efekty z propojení

6. Podpora revitalizace a zachování uměleckých a kulturních objektů přeshraničního významu

- 6.1. Podpora tradiční lidové kultury
- 6.2. Opatření na podporu Umgeblandu (krajiny podstávkových domů)
- 6.3. Podpora přeshraničního přístupu ke kulturnímu dědictví
- 6.4. Sanace a rekonstrukce kulturních, průmyslových a technických památek

7. Rozvoj partnerské spolupráce

- 7.1. Podpora spolupráce správních orgánů, odborových organizací, obchodních a sociálních partnerů, svazů, spolků a jiných nevládních organizací
- 7.2. Euroregionální projektová práce

Priorita 1

Oblast podpory 3

Vývoj společenských rámcových podmínek v dotačním území

Spolupráce v oblasti bezpečnosti, záchranářství, ochrany před katastrofami a protipožární ochrany

Aktivity**1. Přeshraniční aktivity v oblasti bezpečnosti**

- 1.1. Další rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti vnitřní bezpečnosti, zvláště na úseku policie
Spolupráce při zvládnutí společné výzvy prevence, bezpečnosti silničního provozu a potírání kriminality včetně vhodných opatření ke zlepšení pocitu bezpečnosti občanů v příhraniční oblasti
- 1.2. Optimalizace přeshraničního krizového managementu jak v oblasti policejního, tak i na úseku nepolicejního odvrácení nebezpečí
K tomu náleží zvláště i vytvoření informačního systému krizového managementu pro orgány krizového managementu regionu pro plánování krizových opatření a řešení krizových situací

2. Přeshraniční koncepce v oblasti záchranářství, ochrany před katastrofami a protipožární ochrany

- 2.1. Vývoj systémů pro prevenci ekologických havárií
- 2.2. Odbourání restrikcí, opatření k další optimalizaci přeshraniční záchranné služby, protipožární ochrany a ochrany před katastrofami za účelem ochrany života a majetku obyvatelstva a vytvoření resp. zlepšení rámcových podmínek pro propojení záchranné služby, nemocnic, ochrany před katastrofami a protipožární ochrany
- 2.3. Zlepšení informačních systémů v oblasti záchranářství, ochrany před katastrofami a protipožární ochrany
- 2.4. Pořízení kompatibilního vybavení v oblasti záchranářství, ochrany před katastrofami a protipožární ochrany

Priorita 2

Oblast podpory 1

Rozvoj hospodářství a turistiky

Hospodářská kooperace a rozvoj přeshraničních ekonomických struktur

Aktivity

1. Podpora kooperačních sítí hospodářství a vědy, vývoje a transferu technologie

- 1.1. Výměny zkušeností, workshopy
- 1.2. Výstavba, stabilizace a rozšiřování kooperací a sítí
- 1.4. Studie proveditelnosti vypracované třetími subjekty
- 1.5. Podpora výzkumu a vývoje sdružených projektů – Podpora sdružených projektů mezi saskými a českými podniky a saskými a českými výzkumnými institucemi
- 1.6. Na potřebu a výsledek orientovaná aktivace, zrychlení nebo zlepšení transferu technologie na úsecích technologií budoucnosti

2. Vývoj společných odbytových strategií

- 2.1. Marketingové koncepty vypracované třetími subjekty
- 2.2. Inicializace a implementace marketinkových opatření jako jsou corporate identity, letáky, reklamní bannery, prezentace a individuální výstavy, bez účasti na veletrzích

Priorita 2

Oblast podpory 2

Rozvoj hospodářství a cestovního ruchu

Spolupráce a rozvoj přeshraničních struktur v oblasti cestovního ruchu

Aktivity**1. Investiční opatření v oblasti turistické infrastruktury**

- 1.1. Výstavba a rozšiřování přeshraničních turistických stezek²¹ a jejich vybavení²²
- 1.2. Organizace systému kvalifikované koordinace, popisu průběhu a značení sítí turistických stezek
- 1.3. Přístupnost k turistickým cílům²³

2. Podpora společného vývoje konceptů a produktů a implementace společných marketinkových opatření v oblasti cizineckého ruchu

- 2.1. Vypracování společných marketinkových konceptů
- 2.2. Vypracování konceptů rozvoje pro udržitelný cestovní ruch ve společném příhraničním regionu
- 2.3. Vývoj inovačních turistických nabídek
- 2.4. Provedení společných reklamních akcí včetně prezentace a vypracování vícejazyčných informačních materiálů zaměřených na cílové skupiny
- 2.5. Provedení studií, analýz a modelových projektů, které mají mimořádný význam pro další rozvoj přeshraniční turistiky včetně "venkovské turistiky"

3. Iniciativy k propojení turistických zařízení, zřízení a realizace systémů pro společný turistický management

- 3.1. Zřízení přeshraničních turistických sítí
- 3.2. Vytvoření společného destinačního managementu
- 3.3. Zavedení společných standardů kvality a systémů kvality
- 3.4. Workshopy a výměny zkušeností, zvláště k odbourání informačních deficitů
- 3.5. Profesionální kvalifikační opatření k zajištění kvality v oblasti cestovního ruchu

4. Rozvoj lázeňství

- 4.1. Přestavba, modernizace a nová orientace lázeňských zařízení včetně souvisejících investic
- 4.2. Přeshraniční propojení lázeňských zařízení

Priorita 3

Oblast podpory 1

Zlepšení situace přírody a životního prostředí

Opatření v oblasti ochrany klimatu, lesů a přírody, péče o krajinu a odpadového hospodářství

Aktivity

- 1. Podpora opatření v oblasti ochrany klimatu, lesů, přírody a péče o krajinu včetně programu Natura 2000**
  - 1.1 Plánování a management opatření na úseku ochrany klimatu, imisí a lesů a radioaktivity životního prostředí
  - 1.2. Podpora spolupráce při využívání obnovitelných energií, včetně investičních opatření
  - 1.3. Plánování, management a implementace opatření v oblasti ochrany přírody (včetně biotopů a biodiverzity) a péče o krajinu, včetně programu NATURA 2000
  - 1.4. Výměny informací a zkušeností, rozšiřování kooperací

- 2. Podpora opatření odpadového hospodářství**
  - 2.1. Opatření k zamezení znečišťování krajiny odpady - littering
  - 2.2. Konceptní opatření, zvláště generování společných konceptů odpadového hospodářství, vypracování studií, plánů a programů (např. programy a studie týkající se společného využívání zařízení na zpracování odpadů)
  - 2.3. Organizace společných instruktážních akcí a akcí na úseku dalšího vzdělávání na téma odpadového hospodářství a odpadové legislativy EU

- 3. Podpora environmentálního povědomí, rozvoje environmentální výchovy a environmentálního managementu**
  - 3.1 Práce s veřejností
  - 3.2. Vzdělávání a další vzdělávání v ekologicky relevantních oblastech
  - 3.3. Akce (výměny informací a zkušeností, odborné konference a sympozia)
  - 3.4. Studie proveditelnosti, výzkumné a modelové projekty
  - 3.5. Vytvoření environmentálních sítí a propojení stávajících struktur
  - 3.6. Zavedení environmentálních manažerských systémů a integrovaných manažerských systémů v hospodářství, zemědělství a lesním hospodářství

Priorita 3

Oblast podpory 2

Zlepšení situace přírody a životního prostředí

Opatření na úsecích protipovodňové ochrany, vodního hospodářství a vodních staveb

Aktivity

- 1. Společná opatření na úsecích protipovodňové ochrany, vodního hospodářství, vodních staveb a ochrany vod**
- 1.1. Koncepční a investiční opatření na úseku přeshraniční protipovodňové ochrany včetně zvýšení retence vody v půdě zvětšením a restrukturalizací lesů a pomocí náležitých výzkumných a modelových projektů v povodněmi ohrožených oblastech.
- 1.2. Nové stavby, rozšiřování a přestavba společných čistíren odpadních vod s přeshraničním dopadem
- 1.3. Nové stavby a rozšiřování státních a komunálních zařízení k přeshraničnímu zásobování pitnou vodou
- 1.4. Renaturalizace vodních toků
- 1.5. Výzkumné a modelové projekty v oblasti jakosti vod (monitoring jakosti vod)
- 1.6. Spolupráce na úseku přeshraničních zvodní (plánování obhospodařování, program opatření)
- 1.7. Výměny informací a zkušeností
- 1.8. Projekt práce s veřejností za účelem zvýšení vědomí problému

C. Seznam pramenů

I. Publikace

Spolkové ministerstvo životního prostředí, ochrany přírody a bezpečnosti reaktorů
Udržitelný rozvoj v Německu - Návrh stěžejního politicko-environmentálního programu (BMU 1998)

Spolkové ministerstvo pro ochranu spotřebitele, výživu a zemědělství
Zpráva o stavu lesů (2004)

Spolkové ministerstvo hospodářství a technologie
Národní strategický rámcový program pro Spolkovou republiku Německo (BMWT 2006)

Vláda Spolkové republiky Německo
Národní strategie udržitelného rozvoje Německa 2002 (NaNaSt)

Vláda Spolkové republiky Německo
Ročenka vodního hospodářství: Společná zpráva spolkových ministerstev zabývajících se vodním hospodářstvím - Rozpočtový rok 1998 (JbWw 1999)

Institut pro urbanistický výzkum a strukturální politiku s.r.o.
Iniciativa Společenství Interreg III A - Aktualizace poločasového hodnocení, konečná zpráva, 2005

Greening Regional Development Programmes (GRDP)
Příručka k SEA pro kohezní politiku 2007-2013 (GRDP 2006)

Evropská Komise
Návrh na rozhodnutí Rady o strategických kohezních směrnicích Společenství {SEC(2006) 929} (KOM 2006)

Ministerstvo životního prostředí České republiky
Plán odpadového hospodářství České republiky (WMP 2003)

Ministerstvo životního prostředí České republiky
Státní environmentální politika České republiky (SEP 2004)

Ministerstvo životního prostředí České republiky
Národní biodiverzitní strategie České republiky (National Biodiversity Strategy 2005)

Ministerstvo životního prostředí České republiky
Zpráva o životním prostředí v České republice 2005 (MoE 2005)

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OECD Politika, stav a vývoj životního prostředí – Česká republika (OECD 2005)

Spolkové ministerstvo zemědělství, lesního hospodářství, životního prostředí a vodního hospodářství Rakouské republiky (BMLFUW)
Posuzování vlivu koncepce: Od rámce šetření ke kontrole úspěchu (BMLFUW 2005)

Saský zemský úřad pro životní prostředí a geologii
Stupeň připojení na státní čistírny odpadních vod (LfUG 2001)

Saský zemský úřad pro životní prostředí a geologii
Prosazujte aktivně cíle kvality životního prostředí 2001 (UQZ 2001)

Saský zemský úřad pro životní prostředí a geologii

Evropská vodní rámcová směrnice - Informační věstník č. 3 (2005)

Saský zemský úřad pro životní prostředí a geologii

Ročenka o imisní situaci (2004)

Saské ministerstvo vnitra

Zemský plán rozvoje území Saska (LEP 2003)

Saské státní ministerstvo životního prostředí a zemědělství

Plán odpadového hospodářství - Aktualizace 2004 (AP 2004)

Saské státní ministerstvo životního prostředí a zemědělství

Plán rozvoje venkova 1999 (EPLR 1999)

Saské státní ministerstvo životního prostředí a zemědělství

Odborný plán rozvoje Doprava 1999 (FEV 1999)

Saské státní ministerstvo životního prostředí a zemědělství

Zpráva o ochraně klimatu 2005 - Zpráva o implementaci Saského programu ochrany klimatu

Saské státní ministerstvo životního prostředí a zemědělství

Program ochrany klimatu 2001 (KP 2001)

Saské státní ministerstvo životního prostředí a zemědělství

Změna klimatu v Sasku - Stav věci a perspektivy 2005

Saské státní ministerstvo životního prostředí a zemědělství

Program rozvoje krajiny 2003 (LP 2003)

Saské státní ministerstvo životního prostředí a zemědělství

Operační program podpory struktury Svobodného státu Saska 2000 – 2006 (pozměněná verze ze dne 09. května 2006), (OP)

Saské státní ministerstvo životního prostředí a zemědělství

Program iniciativy Společenství Interreg III A 2000 - 2006 - Verze po schválení pozměňovacího návrhu Komisí EU ze dne 23.11.2005

Saské státní ministerstvo životního prostředí a zemědělství

Saská zpráva o zemědělství (2004)

Saské státní ministerstvo životního prostředí a zemědělství

Zpráva o životním prostředí 2002 (UB 2002)

Saské státní ministerstvo životního prostředí a zemědělství

Katalog indikátorů životního prostředí 2003 (UI 2003)

Saské státní ministerstvo životního prostředí a zemědělství

Zpráva o stavu lesů (2005)

Saská ústava (SächsVerf)**Spojené národy**

Agenda 21 (A21)

II. Internet**Saské státní ministerstvo životního prostředí a zemědělství**

www.smul.sachsen.de (vyvoláno 11.07.2006)

Ministerstvo životního prostředí České republiky

Statistická ročenka životního prostředí České republiky 2005 (Ročenka 2005)